СВОБОДА

LIBERTY

Часопис для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XVI Ню Иорк. Четвер, 19-го Марця 1908 Число 12 Vol. XVI. New York, N. Y. Thursday, March 19, 1908. No. 12.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Лютий 1908.

В. 53. Пшеницкий Василь ум. 10. 08.	500 00
В. 149. А. Смоляк ж. Семана ум 29.IX. 07.	400·00
В. 46. Марія Бирош ж. Андр. ум. 8.X. 07	400·00
В. 48. Марія Лесняк ж. Тимка ум. 10 I. 08,	400 00
В. 33. Параска Парух ж. Ів. ум. 10.I. 08,	400 00
В. 45. Пел. Тицьків ж. Мих. ум. 1.I. 08.	400 00
В. 33. Марія Мицьо ж. Ник. ум 29 I. 08,	400·00
В. 1. Анна Дупняк ж. Теод. ум. 1,II. 08,	400 00
В. 68. ..астя Смій ж. Гриця ум. 3 II. 08,	400.00
В. 121. М. Мурянка ж. Онуфр. ум. 3 II. 08,	400 00
В. 21. М. Кузмяк. ж. Стеф. ум. 4,II. 08	400.00
В. 174. Н. Карпіньский утр. зору ока,	200.00
В. 135. А. Орловский утрата ноги,	200.00
В. 45. Т. Петкевич за нев. слабість,	100 00
В. 16. Рябей Василь „ „	100 00
В. 15. Андр. Струсь „ „	100·00
В. 161. Товчин Михаїл утрата руки	200 00
Разом	5·400 00
Платня гол. урядників за Січень	165·00
Календар на 1908 рік	1·644 00
Адміністрація Союза за Лютий	109 52
Весь розхід виносить	7 318 52

Розмет платить 8197 членів на ціле посмертне (кождий по 0 86 дол.) і 736 членів на пів посмертного (кождий по 43 цнт.). Крім того кождий член платить за орган „Союза“ по 10 цнт., на Фонд Резерв. по 2 центи на Фонд Народний по 1 центі, на Ф. Бідних по 1 цнт.

Член на ціле посмертне платить 1·00 дол., а на половину посмертного 57 цнт.

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

Новинки.

КАЛЕНДАР.

Марець.

20	П.	Василія, Ефрема, Евг.
19	Ч.	42 муч., Теод., Теоф...
21	С.	Теофилякта пр., Дом.
22	Н.	2. Поста. 40 мучен.
23	П.	Кодрата мч., Кипріяна
24	В.	[illegible] Елимаха
[illegible]	С.	Теофана, Дригорня д..

— Улїпшеня на Елїс Айленд. Еміґраційний комісар Watchorn хоче знаний остров для еміґрантів, Елїс Айленд, перемінити на взірцеву еміґраційну стацію. До плянів, які він рішив перевести належить уладженє величезної їдальнї, де-б усї, находячі ся на острові еміґранти, могли разом їсти обід. Доперва послїдними часами, в наслїдок застою в руху еміґрантами взято ся до дїла. Передовсїм опорожнено три відділи, де передержувано людий, викинено поперечні стїни, також стїну, що дїлила теперішну їдальню і в сей спосіб побудовано величезну салю, в якій рівночасно 12.000 людий може їсти обід. Рівнож в протягу сего року має завести ся ще много других улїпшень, так щоб еміґранти мали усякі вигоди. Комісареви еміґр. так спішить ся тому, позаяк сего року минає єго речинець, і він хоче віддати остров свому наслїдникови в взірцевім ладї.

— На мітинґу републиканьского комітету стейту Ню Йорк, який відбув ся дня 7-ого с. м., ґубернатор стейту, Hughes, зістав іменований кандидатом на президента Злуч. Держав.

— Після урядового справозданя до дня 1-го марта с. р. при будові панамского перекопу добуто загалом 28,414,934 кубічних ярдів землї. Се виносить одну пяту часть загальної скількости землї, яку після обчисленя інжинерів потрібно видобути до укінченя роботи. Наколиб отже робота поступила дальше з тою самою скоростию, що до тепер, то канал в протягу трех лїт був би готов.

— При 67 McKibben Str. в Бруклинї відчинено сими днями дешеву кухню для безробітних, в якій кождий може дістати обід і ріжні страви в кождій порі дня за 5 цнт. Кухню відчинено за почином і на кошт товариства добродїйности. Подібна інституція показала ся незвичайно потрібною в виду теперішного безробіття і нужди.

— Пише нам д. Ів. Дарчук з New Home, N. Dak., що там іде робота добре і кождий легко може там найти занятє і заробок. Всюда є великий попит за робітником і платять по 45 д. місячно.

— Статистика виказує, що в стейтї Ню Джерзи є около 22.000 сальонів, або що один сальон припадає на 300 осіб.

— Різник Вівер, при 187 Бродвей в Джерзи Сити знайшов в шиї свинї, яку краяв на куснї перлу вартости 200 дол. Утішений різник покраяв свиню на дрібненькі куснячки, однак більше перел уже в нїй не найшов.

— На улицях міста Chafee, Mo. появив ся онодї виголоднїлий вовк і покусав троє людий заким удало ся єго вбити.

— Як доносять з Вашингтону під датою 13-го с. м. то воєнна фльота Злучених Держав по побутї в Сан Франціско поїде до Гаваї, Самоа, Мелбурн і Филипин та крізь суезкий канал верне опять до Ню Йорку. Фльота правдоподібно дня 6-го юлія виплине з пристани в Сан Франціско.

— Яко знак, що весна починає ся, уважають се, що дикі качки в Сентрал парку в Ню Йорку почннають будувати гнїзда. Се є один місяць вчаснїйше, як се звичайно дїлають. А після висказів дирекції паркової менажериї, то дикі качки николи не милять ся в своїх обрахунках.

— В Шікаґо, якийсь Murphy по пяному посварив ся з своєю жінкою, яка нарікала, що не має в дома нї цента на вуголь, бо муж усе пропиває. На се муж вийшов і приніс вуглє, розгрів піч до червоности та забрав ся, щоб на ню посадити силоміць жінку. На крик нещасної збігли ся сусїди і вирвали єю з рук пяного, якого віддано в руки поліції.

— Панна Luellt Conley з Шікаґо і панна Анна Пінч з Ню Йорку вибрали ся в серпни 1905 р. в подорож наоколо сьвіта. Обі на кошта подорожи мали зі собою лишень 100 дол. готівки, необхідне одінє, машинку до писаня, фотоґрафічний апарат, скрипки і куферочок. Панна Конле недавно повернула до Шікаґо, а панна Пінч не повернула уже більше, та взагалї не називає ся уже більше панною Пінч, позаяк на Филипінах вийшла замуж.

— Бразилїйська укр. часопис „Зоря“ доносить в послїднім числї: Атентат на міністра війни в Ріо Жанейро. Ухвалено побір рекрута, як се дієсь в Европі, з 2 лїтною службою. Робітники і ремісники бунтують ся проти тої ухвали, скликують віча, грозять страйком, а вкінци один відважив ся кинути бомбу до воза переїжджаючого міністра війни однак без скутку, бо не зробила жадної шкоди.

— Як доносять з Мітави (Росія) то тамошний воєнний суд засудив двох братів Бернгард за зрабоване 25 копійок на кару смерти.

— Після неофіціяльних вестий мав російський цар уласкавити засудженого на смерть воєнним судом героя з Порт Артуру, ґенерала Стесселя та змінити кару смерти на 10-лїтну кріпосту вязницю.

— В пруским соймі ухвалено оногди закон, силою якого мають відобрати від Поляків живучих в Нїмеччинї 70.000 морґів землї, щоб єї скольонізувати прускими поселенцями.

— „Якутскій край“ рос. часопись пише, що з якутських маґазинів державних згинуло 1[illegible] тисяч пудів соли. Поліцмайстер під якого особистим зарядом находила ся та сіль, товкув ся, що сіль ту з'їли (!?) миши. Се дуже можливо — але тільки в Росії.

— Міліони в земли. На російському Подїлю в селї Рублївцї підчас копаня в каменоломах, викопали робітники тринадцять бариłок наповнених давнїйшою золотою монетою. Вартість знайденого скарбу оцїнають на півтора міліона рублїв.

— Голод в Росії Російські часописи подають цїлу низку звісток про голод. В якутних селах казаньскої ґубернії, в повітах казанському, тетюшському та чистопольському все зростає потреба в шматкох хлїба. Земський начальник участку казанського пов. пише: „В с. Верхнїх Вересках голоує 400, в Каморгузах — 300, в Торах — 2500 та Кишицї — 400 уш“. Лїкар хотинського участи того самого повіту начислив 100 голодних людий у своїм учаку. В мульминській волости аслабло від голоду 48 душ. Вологодський ґубернатор Хвосто повідомив Гербеля, що в 12 волостях сеї ґубернії селяни їдять хлїб з усякою мішаниною, чев що починає ся страшна пошесть — цинґа. В саратівській губ. тепер уже не мають хлїба і харч 110 тисячів хазяїв та 1700 на посів. Голодує в 176 волостях 55 відсотків усеї людности. В уфимській ґуб. в бебеївськім пов. голодує 102.000 душ. Їдять тільки берізку, змішучи трохи житньої муки до неї. В двох селах умерло десять люди з голодної горячки. Голод насуваєть ся на чимало сел евпаторийського та сімферопольського повіту таврийської ґубернії. В самарській ґубернії в Ішімеївській волости голодують цїлі села. У Валцї на Закавказї богато людий їсть третий місяць саму бараболю.

— Сила пари на земли. О скілько то лиш дало ся обчислити на основі статистичних дат, виносить тепер вся з'ужиткована на цїлій земли сила пари 120 міліонів кінської сили, значить ся, що треба би сто двайцять міліонів коний, аби зробили всю ту роботу, яку нинї робить на цїлій земли сила пари. Тут вже вичислена робота льокомотив і пароплавів. Проф. Левицький при політехнїцї в Дрезнї обчислив докладнїйше ту величезну силу пари. По його обчисленям є се така велика сила, що могла би за годину піднести до висоти 3.600 метрів таку велику грудь зелїза, котра займала би один гектар (морґ і три чверти) простору а була на 67 метрів груба. На 300 робочих днїв рахуючи по 10 год. на день вимагає нинїшна робота парових машин на цїлій земли 720 міліонів сотнарів топлива, котре представляє в грошах вартість 1368 міліонів долярів. Щоб заспокоїти вимоги теперішної сили пари, треба би на кождий робочий день 120.000 або в рік 36 міліонів ваґонів вуглья. Тоті ваґони, уставлені один за другим, дали би поїзд товаровий довгий на 400.000 кільометрів, значить ся, так довгий, що можна би ним майже десять разів обвести цїлу землю серединою довкола. Кошти цїлого того руху зі всїма видатками обчисляє проф. Левицький на звиш 4 міліярди дол. Крім сили пари уживають ся тепер ще й сили ґазу та й сили води; але обі тоті сили разом представляють ледви 5 до 6 міліонів кнської сили, отже позістають дуже значно по заду за силою пари.

НА РУСКИЙ ЕМІҐР. ДІМ.

Оголошено на стор. 6-ій	$139.75
Тов. Запорожська „Січ“, відд. 117 N. Y.	25.00
о. Вол. Петрівский, New York, протягом 1-го року по 5.00 місячно	60.00
Братство Пресв. Тройці в Бруклинї	25.00
Тов. „Любов“ в Филядельфії обіцяло	25.00
Разом	$274.75

— Для вдовиці і сиріт по с. п. народнім мученнику Марку Каганцеви зложили дальше:

Складка оголошена в 11-ім числї	$10.50
За почином д. Ант. Полотнянки в Провіденс, Р Ай зложили дд.:	
Мирон Бісюк	1.00
Ант. Полотнянка	50
Федь Захарків	50
Вол. Маршиневич	50
Йос. Карчевский	25
Вас. Підгородецкий	25
Йос. Бекенбах	25
Мик. Марчак	25
Мик. Стельмах	50
Йос. Стибніцкий	25
Мих. Поморанський	25
Франц. Поморанська	25
Ант. Фаброцкий	25
Евгенія Рекрут	25
Микола Храйливий	25
Разом	$5.25

В Шікаґо, Ілл. дня 8-го с м. в недїлю відправив ся в церкві сьв. Николая парастас за бл. п. Марка Каганця, мученника за народ, котрий погиб від жандармських баґнетів. При тій нагоді зложено складку на вдову по бідній жертві польської маффії в сумі $19.48
Сї гроші (95 корон) відіслано дня 9-го с. м. на руки „Дїла“.
Н. С.

Бр. відд. 123. Р. Н. Союза в Скрентон, Па. 31.80
(Допись в слїдуючім числї)

Разом 67.03

NEW YORK, N Y Бр. св. Володимира, відд. 108 Р. Н. С. подає до відомости, що слїдуючий місячний мітинґ відбудеть ся в Суботу дня 21. Марця 1908 під числом 155 Ave. C.

К. Наконечний.

DETROIT, MICH. Бр. сьв. Ник. від. 175 повідомляє, що квартальний мітинґ відбуде ся дня 21-го с. м. в гали С. Стефановича, 97 Gilber Str. Неявившпй ся заплатить 50 цнт.

Анд. Вовк, скр

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ „Р. Н. СОЮЗА“.

ren Deh
том I.

Пройдисьвіт Хвальницкий.

(Дальше.)

Раз то, коли ми Турків під Очаковом поразили, було і нам також горячо, а мій коник туй-туй що мене також на другий сьвіт не поніс. Я командував форпочтою і видів з-далека неприятеля, як той зближав ся; однак неприятель був укритий в такій куряві, що не можна було точно знати, в якій він силї і які єго наміреня. Міг я був і з моєї стороня моїм неприятелям як стій лихо зробити та єще лучшу куряву і топіт піднести; але тим був би я єго лиш отуманив, а сам таки не змудрів. Казав я моїм флянкерам по обох боках такого пороху наробити, що аж сьвіта не було видко, а сам пустив ся просто на неприятеля. Він устояв ся лиш так довго, поки в куряві не приспіли наші, котрих він нї сили нї числа не міг поняти. Тепер випадало лиш сильно і скоро на него наперти, що нам і удало ся. Запудили ми неприятеля не лиш в єго кріпость, но і через саму кріпость перегнали як череду овець другою брамою на двір.

Мій бистроногий кінь уносив мене першого так, що другі далеко по заду полишили ся. Я став уже серед ринку та казав трубачеви затрубіти, щоби всї коло мене зібрали ся. Дивлюсь, ба, та бо тут нема нікого, навіть і мого трубача! Та все-ж таки випадало тут пождати наші не могли далеко бути. Тимчасом треба було коня напоїти. На ринку була догідна керниця. Кінь пив і пив, мовби хотів цїлу керницю висушити, так що се аж мене знудило. Колиж я обернув ся в зад, чи нема наших, хто опише диво, яке я побачив? Цїлого заду у мого коня дасть Бог! Половина коня мовби відтята! Тож і не дивота, що кінь тут пив, а там випливало... і він не міг напити ся!

Яким чином то все могло статись, було для мене загадкою. Аж тут надїздить з другої сторони мій фориштц і яко наочний сьвідок, бо їхав за мною, вияснив менї всю пригоду під присягою так: Коли я в горячій борбі гнав неприятелів як баранів перед собою і вїздив в самі желїзні ворота їх кріпости, тогди придверна сторожа хотїла їх передімною заперти. Брами же турецкі не з боку запирають ся,а опускають ся з гори на діл. Тож спущено тяжку желїзну плиту просто на мого коня і перетято єго на дві половини мов-би ножем при якій великій січкарни! Я на передній половині поїхав собі здоров дальше, а задна половина, фиркаючи копитами, єще витовкла прочих неприятелів, що не успіли утечи в місто, а остались за мурами, і... она там лишилась...

На таку вість я чим скорше пігнав туди і найшов єще живу другу, т. є. задну часть мого коника. Сейчас призвав я досьвідченого коновала, а той споїв обі части до купи, сшиваючи їх лозиною. Кінь в коротцї цїлком виздоровів, ба крім того єще і лозина приймилась, і від тепер їздив я на конику, омаєнім природною зеленею.

Єще випадає розповісти о одній малій памятцї, яка менї лишилась по тій славній війнї. Я так остро бив і побивав моїх неприятелів, що моя рука так була навикла підійматись і похилятись, що я все вже так само робив, хотяй і неприятеля нїякого не було. Щоби вже від того відзвичаїтись, аби кого,хто до мене приближив би ся, невинно не оскорбити, то мусїв я собі руку обвязати і так мов би зранену через дві недїлї привязану носити. Таке то буває, коли чоловік до чого наломить ся!

Думаю, що такому чоловікови, котрий мав такого славного коня, можна буде повірити і о слїдуючій пригоді, котра майже на байку в[illegible] ...

[illegible] виглядає...

[illegible] ми раз облягали місто (от вже і позабув я як оно звалось!), а комендантови дуже богато залежало на тім, щоби знати, що неприятель робить в своїй твердини. Не кождий з вас знає, як то тяжко в такім разі перебратись через всї форпочти, сторожу і укріпленя, ба і не було межи нами такого відважного, котрий хотів би був наложити своєю головою і на таке відважити ся.

Но я вже від уродженя мого був завзятий і очайдух... менї все одно було! Я поставив ся близко гармати з котрої вже в неприятельску твердиню бито, а в хвили, коли куля вилїтала, я усїв на ню, щоби враз з нею залетїти в неприятельску твердиню.

Лечу на кули високо воздухами як птиця. Та ба! Там залетївши упадеш межи ворогів, розсїкуть тебе тай такий не зробиш нїякої прислуги своїм. Коли так лечу понад неприятельскі укріпленя, витягнув я мою записну книжочку та чах-чах нарисовав оловцем цїлу твердиню, як війско порозставлюване, кілько гармат там стоїть... все як найточнїйше. Аж тут і неприятелї пустили до нас кулю як бочка. В тій хвили коли та куля близко мене летїла, я гоп на ню і щасливо став з поворотом межи своїми! За тую штуку я дістав один з найбільших ордерів, яких повно украшає мою груды!

Коли я умів так як скакун скакати, то сеже лучшим майстром [illegible] взяв був мій коник. Я на ним їхав все на впростець; для [illegible] ніколи нї рова нї плота, нї горбка нї ями.

Раз їду, [illegible] тут заяць скатить через дорогу, куда мов би [illegible] збити їхали якісь [illegible] великі панї в повозї з отвертими вікнами. Як скочу просто... і ба[illegible] я пересадив серединою повоза через вікна та менї аж встид було, [illegible] не було коли здіймити капелюха та доповісти панї неперепросити за моє нечемність...

Другим разом випадало менї через болотце перебратись, котре не так широке видавалось. [illegible] розігнав ся... гов, зле! Вертай з середини, щоби лучше розігнатись [illegible] не захвату аж на берег. Я скочив в друге, але таки не досяг берега, а [illegible] самім краю як цїлий застряг по шию з конем в болотї. Тут був би я [illegible] погиб, єслиб не сила моїх власних рук і ніг. Як стисну коня ногами, як возьму удзечку в зуби, а себе як потягну добре за чуприну в гору, так і витащив ся я з конякою на берег!

4. Пригоди в турецкій неволї.

Мимо моєї хоробрости, відваги і прозорности мимо того, що мій кінь був так звинний, скорий і сильний, все таки в турецкій війнї і менї не мало обірвалось. Раз ті невірні, напавши мене, а було їх зо дві сотні на мене одного, зловили мене і яко невільника заслали в далеку Туреччину.

Тут я тяжко бідовав покі не дістав ся в неволю до самого їх султана, котрий мене заставив що день пчоли заганяти, а вечером назад в улїї заганяти. Не була то вправдї така робота тяжка, але будь що будь, все таки сама собою дуже дивна.

Одного вечера замітив я, що нема одної пчоли, а тут дивлюсь, як два медведі на ню кинулись для меду і вже хотїли її розірвати. Я не мав нічого при собі в руках, як лише серебряну сокиру, яку султаньскі огородники і рільники носять, і шпурнув всю в грабежників, щоби їх відстрашити.

Правда, через то спас я бідну пчілку; але сокиркою кинув я так нещасливо, що она піднесла ся гдесь високо-високо і так летїла і летїла, аж упинила ся на місяци... Падонку мій, як єї дістати, де тут на земли такої драбини найти?

В тім впало менї на гадку, що турецкий біб дуже скоро і дуже високо росте. Сейчас посадив я біб котрий дїсно так скоро і так високо виріс, що своїми нитками о ріг місяця обвив ся.

Ну, тепер поліз я спокійно на місяць і дїстав ся там щасливо. Тяжко то тяжко приходило менї мою серебряну сокиру тут віднайти на такім місци, де всї предмети рівно як серебро блищали. Наконець найшов я єї, та аж на купі сьмітя і січки.

Тепер прийшлось вертати, але як? Сонїчне сьвітло так спекло мою бобовину, що она цїлком зівяла. Що робити? Сплїв я собі із січки воловід, на кілько далось, привязав до рога місяця і начав спускати ся. Правою рукою я держав сякрпко воловода, а в лївій тиснув мою сокиру. Що низше я спустив ся, все я відтинав в горі, а привязував в долї, так що вкінци спустив ся досить низко. Вже-вже здавалось недалеко до землї, а однак було єще добрих кілька миль, коли мій воловід повисше хмари урвав ся і я з цїлим розмахом як галушка упинив ся на земли...

Ех, упав я, упав! Вже і сам не тямлю, бо і не знаю, як я прийшов до себе. Я витовк собою в земи яму, що найменше на девять сяжнів глубоку. Але як тепер з-відси видобутись? І чого то чоловік в біді не пробує?! Я моїми власними нігтями копав собі в ямі сходки і по довгім труді видобув ся на верх.

Від тепер умів я вже лучше мої пчоли пасти і за медведями наглядати. Взяв я і витягнув на поле віз та обмастив медом конець дишля. Що я мірковав то і стало ся. А добре я собі засів ся на медведів...

Дивлюсь, іде величезний медвідь, зваблений запахом меду. Прихопив я до дишля лиже і лиже і тисне ся і лїзе на него все дальше, що же дишель через живіт аж другим кінцем медведя вийшов. Тогдi вискочив я з укритя і вбив сворень та так лишив я мою добич найшли приковану аж до рана. Ах, коли рано побачив то мій газда султан, що ішов туди на прохід, то так сьміяв ся, що аж за боки брав ся...

Незадовго опісля заключила Росія з Турцією мир і мене з другими відпущено з неволї. Але я, взявши з війска відставку, не вернув ся більше до Петербурга.

А був то памятний рік! Тогдї в цїлій Европі нечувано тверда була зима Здає ся, що від тогди мусїло щось сонцю стати ся, бо від того чау оно вже ніколи так тепло не гріє, як го давнїйше бувало. Тож я, вертаючи тої памятної зими до дому, більше натерпів ся, чим коли перший раз вибирав ся до Росії.

З тако далекого сьвіта, щоби дістатись до дому, іде ся всїляко: то кобілями, то желїзницею, то почтою, ба і на власних ногах. Прогадую собі, що їхав я почтою, та коли ми в'їздили в вузкий провал, казав я трубити почтилїону і дати знак, щоби нїхто не в'їхав з другого боку, бо там нїяким способом не моглиб ми були обминуть ся. Парібчак взяв за трубу та дув і дув, і довго і всїляко але на дармо, бо труба голосу не видала... А тут, як на нещасте, впакова ся нам віз з противної сторони! Намордував ся я тут немало, аким то все попереносив, і конї і віз, через високий берег на другий бік.

Тогнали ми тепер, гнали борзо, щоби пристанути в найблизшій корчмі і троха покріпитись. І почтилїон напив ся порцію горівки та повісив свою трубу недалеко печи, я же усїв собі так напротив. Но що-ж стало ся?

— Тра-ра, тра-ра, тра-ра, та, та!—чуємо нараз, а було нас більше людий в корчмі.

Всї витріщили очи на трубу. І тут менї пояснилось чому на дорозї труба не трубіла. Голос був замерз і аж тепер, коли відтаяв, всї тії арії почтилїона вийшли чисті гладко,одна по другій, мовби на якім паньскім концерті! Були тут і коломийки і краковяки і чардаші. І так довго сама труба грала аж поки не виграла то все, що почтилїон в ню, надармо силуючись при студени надув.

Так повернув я щасливо по літах домів і на тім кінчу мої пригоди, яких я дізнав на суши. Коли ласка послухати, то оповім єще о тім, чого то я на мори в часї моїх подорожий зазнав.

(Дальше буде).

Выказъ жертвъ

на

Фондъ запомоговый для церквей находячихъ ся въ крайной опасности,

зôбраныхъ за часъ вôдъ 2 до 29 Февруара 1908.

Февр. 2. Філядельфія Па: Церковь св. Арх' Мих. дол. 32.57.

Февр. 2. Ню-Йоркъ: зъ акафисту въ церкві св. Георгія 58. 74, Н. Н. 2. 26, складка въ „Свободі“ 4.00.

Февр. 3. Йонкерсъ, Н. Й. Въ церкві св. Мих. подчасъ акаф. 11.65, Лука Симеонъ 1.00, Андрей Серафимъ и М. Титла по 50 ц., О. Добротворъ 5.00.

Февр. 2. Дунльо, Па.: Подчасъ акаф. 1.59.

Февр. [illegible] Камденъ, Н. Дж.: Олекса Ткачукъ и Федоръ Петри[illegible] по 50 ц., Иванъ Яфоръ, Иванъ Загонецъ, Михаилъ Ко[illegible]ньскій, Иванъ Біберза, Антонъ Біберза, Никола Па[illegible]къ по 25 ц.

Февр. 4. О. [illegible] Даниловичь зъ Сайксвілъ 1. 50.

Февр. 7. О. [illegible]дичь, Бріджпортъ, Конн. зъ акафисту 12. 40.

Февр. 10. О. Вол[illegible]ецъ зъ Савтъ Форкъ 10.46.

Февр. 10. Фордъ С[illegible], Па.: Стефанъ Сердиньскій, Иванъ Смомокъ, Василь [illegible]ашъ, Гринь Кухта, Иванъ Процъ, Михаилъ Крупяник, Стефанъ Бурдякъ, Казиміръ Стадникъ, Николай Те[illegible]ый по 25 ц.

Февр. 10. О. Даниловичь зъ Сайксвілъ подчасъ акафисту 3.00.

Февр. 10. Церковь св. Кир. и Методія 14.30, О. Гривнакъ 5.70.

Февр. 10. Ойлъ Сіти' Па. Іоаннъ Фрисъ, его жена Фризіна, Юстынъ Струсъ, по 1 дол., Николай Фрисъ, Григорій Струсъ, Філяретъ Опалка по 50 ц., Іоаннъ Вархолякъ, Іосифъ Опалка, Павелъ Галайда, Павло Букякъ, Андрей Букякъ, Іосифъ Олексякъ, Іоаннъ Олексякъ, Павло Олексякъ, Теодозій Олексякъ, Андрей Турковскій по 25 ц.

Февр. 10. Йонкерсъ, Н. Й.: Афтанъ Досина, Василь Грубякъ, Н. Иваничь, Андрей Драґанъ по 1 дол. Анна Пеньовичь, Анна Цеплый, Александра Криницка, Антося Габура, Євфрозина Пелехъ, Олена Єрма. Денысъ Мерена, Онуфрій Черешньовскій, Иванъ Хомякъ, П. Титка по 25 ц. — Дробні складки 6.63. —

Февр. 10. Пекскілъ, Н. Й. Церковь св. Петра и Павла 5.00

Февр. 10. Ню Йоркъ : Теоф. Скроцкій 2 дол. Маркилъ Шевчиньскій, Андрей Матковскій, Олекса Френкъ по 1 дол.

Февр. 11. Церковь св. Николая въ Йонкерсъ 33.45 о. В. Мірошай 10.00.

Февр. 10. О. Кульчицкій, Карнеґі, Па. зъ акафисту 10.98.

Февр. 11 Симеонъ Стахнякъ, Чікаґо 1 дол.

Февр. 12. Буфало (Вест Сенека Стейшнъ) Иванъ Горохъ, Иванъ Шуль, Петро Манько по 1 дол. Андрей Манько 50 ц., Василь Поданюкъ 10 ц., Михаилъ Солтисъ, Василь Онукевичь, Николай Мазурчакъ, Иванъ Вербенець, Григорій Козакъ, Стефанъ Зенчакъ по 25 ц.,

Февр. 10. Микиспортъ, Па.: О. Ґорзо 4.50, Марія Кугмаръ, Стефанъ Крипнякъ, Василь Стригеньскій, Іоаннъ Реньковъ, Єлисавета Канда, Михаилъ Ботунъ по 1 дол., прочі люды 14.50.

Февр. 12. О. Л. Сембратовичь зъ Мт. Кармель. Па. подчасъ акаф. 28.28,

Февр. 13, Карнеґі, Па.: Каса тов. „Січ“ 6.00, Волод. Каськовъ 1 дол. Д. Зґалиславъ, А. Бранлебура по 50 ц., Иванъ Сусъ, Є. Стапчукъ, М. Мазурикъ, Н. Хома (старшій), Н. Фіцкенинъ, М. Штефура, П. Паковичь, Ф. Пашковскій по 25 ц., Н. Н. 10 ц.

Февр. 13. О. Николай Чопей зъ Вилксбери, Па 15.80,

13. Ормродъ, Па.: Иванъ Онушка, Мих. Гробаръ, Андрей Крупа по 1 дол., Сильвестеръ Музыка, Никола Княжикъ, Теодоръ Стасей, Мих. Буджій по 50 ц., Антонъ Заввьскій 40 ц., Дмитро Балоя, Иванъ Олійникъ, Иванъ Драбикъ, Юрко Цапъ, Андрей Целей, Иванъ Мазуръ, Михайло Фѣръ, Михайло Марко, Теод. Карнофелъ, Иванъ Горбовый, Семко Конотовскій, Никола Дацковскій, Дмитро Прогнаный, Павло Плечо, Никола Хомяковичь, Андрей Воляньскій, Теод. Бруцакъ, Григорій Хрѣнъ, Павло Ковнялй, Иванъ [illegible]манчикъ, Петро Бончакъ, Иванъ Бончакъ, Осипъ Ковальчикъ, Осипъ Гурнякъ, Петро Новакъ, Осипъ Гулькевичъ, Мих. Летичко, Мих. Шатала, Мих. Чаровичь, Н. Трачь по 25 ц., Дан. Кіцакъ 20 ц., Мих. Хабіла, Ив. Романюкъ, Стефанъ Боднаръ, Стеф. Добель по 15 ц., Стефанъ Грицъ, Григорій Коникъ, Дмитро Черевачъ, Иванъ Смаркуцкій, Петро Марко, Теод. Мазуръ, Мих. Лешикъ, Мінько Дивізонтъ, Теод. Петрикъ, Юрко Тербецкій, Иванъ Лишикъ, Василь Луцко, Стефанъ Недзельскій, Никола Дмитрикъ, Стефанъ Ґулюватый, Юрій Яцко, Григорій Бобякъ по 10 ц., Теодоръ Тягуръ, Семко Смаркуцкій, Мих. Улѣнцовъ, Григорій Сосновскій, Григорій Галевъ, Иванъ Петрикъ, Никола Хабякъ, Василь Савка по [illegible] Иванъ Карпинъ 4 ц.

Февр. 15. О. Сполитакевичь, Ст. Клеръ, Па. зъ акафисту 10 00

Февр. 9. О. Улицкій зъ Джерзи Сити акаф. 6.73

Февр. 17. О. А. Медвецкій зъ Йонґстовн вôдъ людей 19.00.

Февр. 17. О. Гавр. Чопей зъ Пертъ Амбой 12.65

Февр. 18. Калифорнія, Па.: Стефанъ Лялька, Петро Кульчицкій Вовчко по 1 дол., Григорій Кульчицкій Вовчко, Констаптынъ Робовскій. Юрко Дворка, Юрко Хоміщакъ, Иванъ Джусь, Луць Єжляньскій, Стефань Кіра, Николай Кіра, Даніилъ Кіра по 50 ц., Теодоръ Борисъ, Николай Бибель, Стефанъ Мілянъ, Дмитро Дулякъ, Теодоръ Пелещакъ, Михаилъ Пода[illegible], Онуфрій Грицѣвъ, Иванъ Бохинъ, Николай Пикусь, Юрко Карпа, Андрей Гудакъ, Николай Дмитровъ, Луць Єжляньскій, Иванъ Федина по 25 ц.,

Февр. 17. Мт. Кармель, Па. О. Самбратовичь вôдъ парохіянъ 12.35.

Февр. 17. Амгерстъ, Масс.: Иванъ Яцишинъ, Илярій Бішко, Катерина Яцишинъ, Паська Яцишинъ, Николай Дунай, Дмитро Васькевичь по 50 ц., Илько Бакъ, Юрко Тудринъ, Франко Марко, Іосифъ Скобель, Иванъ Скобель, Гнатъ Пельцъ, Іосифъ Бакъ, Иванъ Тудринъ, Гнатъ Басара по 25 ц.

Февр. 18. Сентралія, Па.: Андрей Кернякъ, Мих. Кернякъ, Андрей Зановякъ, Илько Сидоръ, Иванъ Надачь по 1 дол., Іосифъ Машницъ 25 ц., Іосифъ Парфаницкій 50 ц., Семенъ Ковалишинъ 1 дол.

Февр. 18. Кливлендъ, Огайо.: Церковь въ Кливлендѣ 21.66, церковь въ Лейквудъ 3.00, О. Бурикъ 5.34.

Февр. 17. Слаквилъ, Па.: Ирина Даниловичъ Данько Даниловичъ, Чалє Семчина, Иванъ Процко, Петро Жидякъ по 50 ц., Иванъ Масіщакъ, Семенъ Прочко, Никола Дьбровскій, Мих. Масіщакъ, Іосифъ Косчо, Георгій Ревчакъ, Иванъ Кукурудзъ, Иванъ Годованецъ, Иванъ Урилъ, Микола Павликъ, Георгій Андрейковичъ, Митій Ванецкій, Мих. Улицкій, Василь Славскій, Павло Якубъ, Иванъ Мирнъ, Мих. Спернінгъ, Иванъ Гарбаль, Петро Турчанъ, Стефанъ Морозъ, Иванъ Масіщакъ, Матій Морозъ, Андрей Прочко, Іосифъ Лелякъ, Марія Поливка, Никола Бодишъ, Іосифъ Турчанъ, Андрей Млей, Иванъ Млей, Марія Млей, Марія Млей, Мих. Пінчакъ, Юлія Масіщакъ, Андрей Вербъ по 25 ц., Стефанъ Бунашъ 50 ц., Онуфрій Ренговичъ, Мих. Масіщакъ (молод.) Андрей Масіщакъ, Мих. Гащицъ по 25 ц., Теодозія Годованецъ 30 ц., Лука Поляньскій 1 дол. Улька Поляньска 1 дол. Ісаакъ Тіска 25 ц., Иванъ Морозъ 25 ц., I. Gleason lawyer from Du Bois 2 дол., въ тацы 3.30.

Февр. 17. О. Артамовичъ зъ Ст. Клеръ, Па. 25 дол.

Февр. 17. Вайтінґъ, Инд.: Члени „Союза“ ч. 333: Федько Клапакъ, Стефанъ Черепанько, Іоаннъ Кузьма, Мих Кабацій, Мих. Глиняньскій, Іоаннъ Кабацій, Іоаннъ Скаканый по 1 дол., Іосифъ Маерникъ, Матей Чурила по 50 ц., Іосифъ Угринъ 25 ц.,

Февр. 19. Читальня ім. Шевченка Макесъ Раксъ Па. 5 дол.

Февр. 18. Брацтво св. Іоанна Крестителя Р. Н. С водд. 59 Джонстаунъ, Па. 10 дол.

Февр. 18. О. Молчаний, Фріилендъ, Па. 55.50.

Февр. 19 Терривилъ, Конн.: Иванъ Парилякъ 1 дол. Стефанъ Романъ 1 дол., Іосифъ Ґерантъ, Антонъ Романъ, Николай Грицевъ, Андрей Савчишинъ, Иванъ Цапъ, Іосифъ Кохановскій, Мих. Цапикъ, Іосифъ Мадій, Іосифъ Макъ, Теодоръ Віласъ, Дмитро Кирилейза, Ал. Каламинъ, по 50 ц., Филипъ Оова, Иванъ Пупала, Мих. Затикъ, Теодоръ Бенза, Иванъ Ґерантъ, Андрей Ґерантъ, Илько Ґерантъ, Катерина Хухра, Иванъ Бойко, Іосифъ Кирилейза, Василь Островскій, Андрей Кирилейза, Юрій Валина, Петро Вовкъ, Мих. Василь Іосифъ Мельникъ, Мих. Дзятъ, Марія Костикъ, Марія Ростоцка, Анна Бѣласъ, Стефанъ Ґонтарскій, Михаилъ Подобаньскій по 25 ц., Теодоръ Мадій 15 ц., Анна Островска 15 ц., Анна Козликъ 13 ц., Катерина Максимъ 12 ц., Анна Бѣласъ 10 ц., Анна Грицьо 10 ц., Николай Пішко 5., Илько Карбовникъ 50 ц., Іосифъ Гибай 50 ц., Иванъ Присташъ 25 ц.

Февр. 19 Кливлендъ, Огайо: Мих. Бабій 1.00 Братство сестричне св. Ольги від. 173 — 1.20.

Февр. 18 Плезентъ Сити, Огайо: Мих. Могарі 1 00 Георгій Баренчакъ 25 ц., Андрей Гані 10., Андрей Теро 1 дол., Иванъ Мерва 10 ц., Мих. Гнатъ 10 ц. Иванъ Васеникъ 35 ц, Иванъ Є. Кобешаръ 10 ц., Иванъ Кочерка, Андрей Веребъ, Стефанъ Місікъ, Иванъ Прекета, Василь Дучаръ, Георгій Данько, Андрей Кочерга, Мих. Дугаръ, Иванъ Сандрикъ, Мих. Кочерга, по 25 ц., Иванъ Васько, Іосифъ Кавуля по 10 ц., Мих. Давала 25 ц., Иванъ Могарі 25.

Февр. 20. Бриджпортъ, Конн.: Церковь св. Іоана Крестителя 20 дол., колекта въ церквѣ 37.37. Сполокъ „Соединенія“ ч. 126 — 5 дол., Марія Король 1 дол., Павло Штефура 1 дол., Катко Шомски 50 ц., Альбертъ Змаржлякъ 50 ц.

Февр. 21. Вілксъ Бери, Па.: Петро Предвыморскій 1 дол., Мих. Годованьскій 50 ц., Мих. Бабій 10 ц. Василь Шкробакъ 20 ц., Гринько Воробій, Павло Фаріонъ, Гринько Сливиньскій, Кость Кремпа, Антонъ Петришинъ, Дм. Буликъ, Василь Любиньскій, Мих. Коваленскій, Илько Яницкій, Николай Немый по 25 ц., Василь Зомчакъ 15 ц., Мих. Немый 10 ц., Несторъ Бовтюхъ 25 ц., Павло Залецкій 25 ц., Каська Антощишинъ 10 ц., Антонъ Конопацкій 10 ц., Стефанъ Кадобный 25 ц., Кревонтъ Гуменный 20 ц., Антонъ Шкробакъ 38 ц., Иванъ Цвякъ 50 ц., Андрей Балко 25 ц., Петро Савицкій 5 ц., Стефанъ Чорнѣй 10 ц., Стеф. Лещишинъ 30 ц., Иванъ Курель 25 ц., Иванъ Басараба 25 ц., Ник. Кремпа 25 ц., Петро Васько 15 ц., Пилипъ Гулька 5 ц.

Февр. 24. Пітсбургъ, Па.: Иванъ Тимочко 1 дол., Дмитро Сѣрый 1 дол., Иванъ Сибидло 1 дол., Петро Потулякъ 3 дол., Юстина Спѣвакъ 1 дол., Анна Корнівска 1 дол., Іосифъ Сѣрый 50 ц., Стеф. Чуликъ 50 ц., Андрей Дахтяръ 1 дол., Марія Хустъ Кульчицка 50 ц., Мих. Попіль Куляньскій 50 ц., Дмитро Ґаздинякъ 1 дол., Марія Ручка Кульчицка 50 ц., Текля Хустъ Кульчицка 50 ц., Теодоръ Яцишинъ 1 дол., Изидоръ Костюкъ 1 дол.

Февр. 24. Церковь въ Реймі, Па. 25 дол.

„ „ Смокъ Ронъ, Па. Федоръ и Анна Качуръ 10 дол.

Февр. 24. Церковь въ Бредвілъ, Па. 10 дол.

„ 22. Стефанъ Якимецъ водъ братства въ Ню Александрія, Па. 17.25.

(Конецъ буде)

Як православні колтуни фабрикують свої протести.

Божевільний Гладик став публікувати в своїй рептильці протести „противъ архиподлости рутеньского бискупа Ортиньского“ Я не буду переповідати змісту тих пікантних протестів і тих високо культурних резолюцій та щиро „русских“ слів, якими нашпікований кождий такий протест. Хто цікавий, най возьме до рук перше ліпше число чорносотеньского органу „істинно русских людей“ в Америці, а побачить чорне на білім і переконає ся, якою папкою кормлять галицкі Москвичі своїх отроків і якими „молнами“ мечуть вони в ненавистних їм „сепаратистов-украінцов“. Я маю під рукою 7. число хуліґаньского „Поступа“, а в нім читаю один з таких протестів, поміщений, очивидно, на першім місци, як річ перворядної ваги для читачів і приверженців московського кнута.

Протест, о котрім мова зістав нібито ухвалений на „многолюднім“ вічу „въ Мт. Кармелъ, Па. дня 23. февраля с. г.“ Кілько в тім протесті скаженої злоби, кілько нікчемної лайки та божевільних фраз, нехай осудять тії, котрі хоч капиночку розуміють ся на приличности і у котрих тліє в грудях хочби одна слабенька іскорка людського достоїньства. Аж мороз ходить поза спину, волосє на голові їжить ся, коли читаєш сю диковину. Ляк чоловіка бере на вид такого страшного упідленя такої безпримірної глупоти і озьвіреня. За нізащо в сьвіті не повторивби я на отсім місци усіх тих епітетів, якими нацьвяхований з гори до долу сей безприкладний в своїм роді протест.

Не розходить ся тут о суть самого протесту, бо-ж — звісна річ — протестувати можна всякому, коли він уважає се за потрібне, але преці всьо на сьвіті, навіть злоба людська має свої границі! Всі люди на сьвіті чи то поодиноко, чи цілими гуртами протестують против того, що, після їх гадки, є для них некористним чи шкідливим і сему ніхто розумний не дивуєть ся. Вільно також протестувати і кацапским мамелюкам. Адже анї наш епископ анї ніхто з нас не думає привязувати ланцухами тих голодранців до тої віри, в якій вони зросли і виховали ся, а якої тепер добровільно вирекли ся. Вільно їм уважати покійного Наумовича за сьвяту людину і протестувати против того, коли хтось, свідомий сеї справи і в таких річах компетентний „тикає ся своими недостойными руками священной, для кождого русского человѣка (отже Москаля! пр. доп.) могилы въ „Кіевѣ“... Вільно московським янічарам протестувати против того коли тямучий і вірний син свого народа назве їх по імени і плюне їм в мерзенне лице... Та все таки — як я вже висше зазначив — усі протести скрізь по цілім сьвіті укладають ся після якоїсь загально принятої форми, якогось річевого й поважного змісту, бо-ж протест, то не „листъ Трохима великого украинця въ Америцѣ до Андруха украинця въ Галичинѣ“... Коли-ж ви читаєте протест „істинно-русских людей“ то не знайдете в нім ні форми ні змісту; перед вашими очима лежить пірамідальна купа гною, а в ній бабрають ся з великим „удовольствіем“ всілякі православні жуки. . . . .

От читаю я той протест і дрожу на цілім тілї, та не зі страху, чі — а з великого обридженя до тих авторів, що його укладали. Читаю терпеливо до кінця і — о диво! На першім місци під сим протестом підписаний сьвященник Василій Рубинскій, на другім славний Михаилъ П. Баландюкъ і т. д. „Та що се за людина якась, той батюшка Рубинскій?“ — думаю собі. „Яка його інтеліґенція і моральна вартість, скоро він кладе своє йменo під такий оригінальний протест? — Гей, гей, тож то горді мусять бути ті монткармельскі волики, котрих пасе такий сьвітлий пастир! І справді дібрали ся вони, як не мож ліпше. Які парохіяни, такий їх парох.

Раз на весілю у одного православного „з під Горлиць“ попав згаданий батюшка у велику лють, бо не стало „очищеної“ до кінця пиру. Примірний парох позливав власноручно останки з усіх фляшок та кеків і випив усе за здоровлє православної місії в Америці. Хотів ще випити бодай один стакан на погибель всіх „єзуітів“, але не лишило ся в цілім домі нич, крім звичайної води. Закляв батюшка господареви і викотив ся за двері зі словами: „Як не маєш чим потрактовати гостий, то не справляй весіля і не проси нікого до свого дому!“

Та що вже дивувати ся якомусь-там попикови приблуді, що виавансував на батюшку з низшого чина, з псаломщика, коли не ліпші від него таки настоящі єреі... От пр. такий протоєрей Хотовицкий обвішаний як лялька всілякими хрестами й ордерами. Він, перетягаючи наших людий в Jersey City до своєї кошари, лазив у свій час з кропилом від хати до хати і хоч Русини гонили його від себе і за двері викидали, він таки не піддав ся і заглядав у кожду хижу, де тільки занюхав якого галицького Малороса.

Всї вони, ті аґенти Миколушки, їдять і пють з одного корита і всї стремлять до одної цїли. Коли в самій Росії тисячі людий виповіли їм війну на смерть і житє, то вони вивандрували за море і тут навертають христіян на... христіяньство.

Але вернім єще на хвильку до того славного монткармельського протесту. Хтось, необзнакомлений з обставинами, читаючи імена усіх тих матолків, що нібито підписали ся під тою божевільною базґраниною, міг би подумати, що в Мт. Кармель справді таке велике стадо православної худобинки. Тимчасом я констатую з цілою рішучостію, що три четверті із загального числа підписаних се тільки малесенький нарибок. Є там вправді кількох судаків і линів, є щуки і карасї, але подавлююча більшість — самі пліточки. Є богато і таких, що заледви викололи ся з ікри. Одного такого новородка хрестили дня 1-го марта, а тиждень перед тим він вже підписав був „протест“ против „архиподлости рутеньского бискупа“.

Отсе вам, люди добрі, відповідь на поставлене в заголовку питанє.

Поінформований.

Наша церков і її вороги в Америці.

Пише о. П. П-н.

(Дальше).

Першим, зовнїшним ворогом нашої церкви в Америці є цареславна схизма. — Російска церков, що називає себе зовсїм неслушно „православною“, зірвавши звязь із загальною, вселеньскою церквою, якої представителем і управителем є римска Столиця, остає в неправдї і сама загналась в цїлковитий абсурд, недорічність, бо сталась вона звичайною собі державною інституцією, немов політичною аґентурою, підчиненою у всїм політичній, сьвітскій власти.

Розумієть ся, що повелоб се дуже далеко, колиб я хотів зовсїм подрібно доказувати своє твердженє, що цареславна церков „остає в неправдї“; сей матеріял надто великий — ну, тай не так дуже прихожий для „Свободи“, котра, як звістно, кладе собі завданем боронити наших народних справ в Америцї, хоч з другої сторони не зважаєть ся на сю обставину, що спеціяльно наша церков є тїсно получена з нашим народом тай історія сеї церкви є історією нашого народа і на відворот. Якби там впрочім і не було, я возьму лиш один найважнїйший пункт, і обговорю його коротко, бодай так, як біг пес через овес...

Головний point ріжницї між нашою а православною церквою є квестія, питанє главеньства верховної власти. Цареславні кричать на всї заставки, що головою їхньої церкви є сам Христос Спаситель, а нам причіпляють згордливий епітет — назву: „папіштак“, тому, мовляв, що ми признаємо головою своєї церкви римского Папу.

Послухай, дорогий читателю, як сю річ я тобі розясню.

Не може бути й найменшого сумнїву, що Ісус Христос учив одної лише віри і засновав одну лиш церков тай ніхто иньший не є в ній перший, найвисший голова тільки сам Христос, її фундатор. І так сам Христос учить нас через свою церков своєї правди, сам уділяє нам через неї ласку для наших душ, сам (через сьв. Духа) своєю церквою управляє, їй проводить, в ній перебуває... Но чи Христа ми тепер бачимо на земли? Нї, ми тепер на земли Христа не бачимо, (видимий — в своїй постатї яко чоловік є Христос в небі) ми не чуємо з його уст, що нам треба вірити; він не говорить кождому з нас, що треба дїлати, щоб бути спасеним. Подібно і Господь Бог є найвисшим володарем, паном всего сьвіта, що рядить і кермує всїм; но ми його не видимо, анї не чуємо від нього його розказів... Одже якою головою є Христос тепер у своїй церкві? Кождий здоровомислячий чоловік мусить сказати, що головою невидимою. А яку церков основав Ісус Христос на земли, панове цареславні? Нас учить катехизм, що Христова церков на земли є видима, так, як складаєть ся вона з людий, котрих прецїнь кождий видить, тай видимі є її настоятелї тай видиме чи радше слишиме є проповіданє евангелія, видимі тайни і т. д.

Тому, що ся точка, іменно, що церков на земли видима, є більшої для нас тут ваги, я докажу, що вона є дїйсно такою.

В евангелію сьв. Матея приказує Христос, щоб до його церкви звертатись і її слухати. „Коли согрішить проти тебе брат твій.. скажи церкві. Колиж і церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганин і митник“ (еванг. Мат. XVIII, 15—18). Коли ми по приказу Христа маємо до церкви звертатись, її питати ся і її слухати, так мусимо чейже сю церков бачити, мусимо мати спромогу сю церков легко найти, вона мусить бути видима. Як би так прим. подорожний питав ся о дорогу до якогось міста, а я відповів би йому, що один чоловік знає докладно сю дорогу, але не сказав йому, котрий се як раз чоловік, чи помоглаб що сему подорожному така моя відповідь? Або колиб я радив сему подорожному, щоб питав ся одорогу свого Ангела-хоронителя, або, щоб глядів на небо тай руководив ся зьвіздами, а сих зьвізд зовсїм не видно, бо небо засунене хмарами, чи мав би сей подорожний який хосен з такої моєї відповіди? Щоб я міг помогти в сїм случаю подорожному, я мусїв би або сам показати йому дорогу, або, коли сам не знаю, треба би менї вказати йому на такого провідника, котрого сей подорожний міг би пізнати або міг би легко найти, котрий одже був би видимий.

Ми всї маємо прийти до неба та не знаємо дороги. Тим-то Ісус Христос дав нам свою церков (яку він оснував) за провідника і поручив, щоб ми звертались до сеї церкви тай за нею ішли. Но який був би нам хосен відповіди, колиб ми не могли її сеї церкви пізнати, колиб ся церков була невидима, значить, колиб не мож було її бачити, анї питатись, анї одержати від неї відповідь, колиб ми не могли її зовсїм найти, або найти лише з великим трудом? Нам довелось би тодї зовсїм так само, як сему подорожному, що не знає дороги, а якому вказуєть ся на провідника, котрого він не може анї пізнати, анї його спитатись.

Тому-то засновав Христос видиму церков на цемли, значить таку, що її можна бачити, можна її пізнати, можна її найти... І про те порівнює Христос свою церков з містом, що лежить на горі (Мат. V, 14); а таке місто можна навколо бачити, можна легко його найти та й хто хоче зайти до сего міста, не потребує блукатись; длятого порівнює Христос свою церков із сьвічкою, що не ставляють її під посудину, але на сьвічнику, щоб сьвітила всїм і т. д. (Мат. V, 15).*)

Коли-ж Христос засновав на земли видиму церков, так чомуж не мав би був дати їй і видимої голови, остаючи сам невидимою її головою в небі? Чи може не лицює видима голова видимій церкві?

Чи може прим. видима родина мати невидимого батька? Або чи може видиме село мати невидимого війта? Або видима держава чи може мати невидимого царя? Коли ви цареславні говорите, що вам не треба иньшої голови, бо для вашої церкви сам Христос є головою, то так само виглядає, як би ви говорили, що вам не треба і царя в Росії, так, як Г. Бог є прецїнь царем і володарем всего сьвіта, а тим самим і Росії... Одже як видимий цар править країною в імени невидимого Бога, так само видима церков потребує видимої голови, котраб в імени невидимого Христа нею управляла.

Мушу одначе тут піднести що сеї квестії, що церков на земли є видима, не можна розуміти так, неначеб не було в нїй нїчого невидимого. Ісус Христос є, як сказано вже передше, невидимою головою у своїй церкві, а й невидимий є сьв. Дух, що нею кермує і невидима осьвящаюча ласка, що проникає всїх живих членів тай їх лучить... Так, як чоловік є прецїнь видимий, хоч душа в нїм невидима, або як невидима душа являєть ся, стаєть ся видимою (у своїх дїланях!) через видиме тїло, так само видима є й церков і божеске, невидиме в нїй даєть ся легко пізнати з видимого.

Але йдім дальше. Христос засновав на земли не лиш церков видиму, но хотів також, щоб ся церков була товариством правдивим, досконалим, себ то таким що не булоб частиною або зависимим від якогось иньшого товариства, але що малоб свою цїль і средства ведучі до сеї цїли, товариством самоуправним, як найкрасше з'орґанізованим, а й висшим і шляхотнїйшим від всїх иньших, земских товариств так, як цїль його не земска, а небесна, духова, товариством, що є в сїм сьвітї, але не з сего сьвіта, котре має тревати у віки.

(Дальше буде.)

*) Гл. Dr. Jacob Schmitt, Erklaerung des mittleren Deh... schen Katechismus, том I., 480.

…BODA
(LIBERTY)
…uthenian Weekly
…ed every Thursday at
…dsn St., New York, N. Y.

Published by
…h. Publishing & Exchange Co

Anth. Curkowskyj, editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893.

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter December 21, 1906 at the post office at New York, N. Y. under the Act of Congress of March 3, 1879

„Свобода“

часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тиждня в Четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців...$2.00
до стар. краю на 12 місяців $2.00
в Америці на 6 місяців.....$1.00

Оплачувати ґазету треба все-гда з гори.

Гроші треба посилати в реґістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мoні ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтара або агента на експресовім офисі, пішліть нам, бо без того ми не годні гроший дістати.

Адрес:
"SWOBODA"
…4 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, крім нового, також свій старий адрес.

Слово

ДУХОВН. О. „Р. Н. СОЮЗА“ ДО ВСІХ ВІДДІЛІВ ТОЇЖ ОРГАНІЗАЦИЇ.

Дорогі братя і сестри!

Зачинає ся сьв. великий піст. В тім часї роздумувань над терпінями і смертю Господа нашого Ісуса Христа повинні устати всякі гучні забави і втіхи а кождий з нас, щоб гідно міг повитати воскресшого Христа, повинен призадумати ся над своїм дотеперішним житем і після церковного приказу очистити свою душу з гріхів, відправивши перед своїм душпастирем пасхальну сповідь. По при инших, спасенних для нашої душі роздумуваних, повинні ми всї здорово призадумати ся також над нашим церковним положенем тут в Америці. А сеся справа дуже важна в нашім теперішнім і будучім житю. Кождий в нас памятає ті часи, коли творили ся церковні громади, кождий памятає, кілько то стояло труду і гроша, заки з'орґанізувала ся церковна громада. А, коли вже станув божий храм, коли вже люде завели собі сякий такий лад, кілько то непрошених опікунів з чужої нам віри, обряда і народности, напихали ся нам за наставників, а, коли ми відпекували ся тих опікунів всїми способами то они, щоб закаламу… ашу єдність і згоду, і в той спосіб спечи при вашім огни свою бульбу, напускали поміж нас злих духів в роді газет та агентів, котрі кидали поміж нас кість незгоди і в той спосіб викликували по наших церковних громадах свари і процеси а тим самим кидали нам під ноги гнилі колоди, щоб ми не могли іти простою дорогою в нашім церковно - народнім розьвитку. В тій замішанині в тих проклонах і безурядици не одному з нас вихопило ся таке задушевне бажане:

Коби то ми вже раз мали свого власного епископа то тогді настав би лад і спокій, нарід, маючи свою церковну зверхність, переставби слухати аґентів та сварити ся між собою а взявби ся до иншої, хосеннійшої для себе праці. І ті наші душевні бажаня здійснили ся. До нас приїхав Преосв. епископ С. Ортиньский. І стала ся цікава, але зовсім природна річ. Всякого рода скригі і явні подвижники від российской царофільской віри і народности заворушили ся як шершені. Біда буде з нами, погадали собі. Тепер з приходом епископа на стане поміж Русинами лад, тож не буде кого дурити, бурити, робити партії а тим самим не буде можна одним хвалити ся перед российским урядом навертанем „уніятів“ а другим урве ся вигідний кусник хліба, бо епископ буде дивити ся їм на пальці і не дасть туманити людей. І так як вапно поляте водою збурить ся, кипить і булькотить так закипіли і заворушили ся вороги нашої церковної орґанізациї з приходом нашого епископа. Цареславні від „Свѣта“ і „Поступа“ ударили на алярм і давай виливати коновками гноївки на голову нашої церкви мовляв як опоганимо їм пастиря то і вівці будуть забрукані. Они, ті цареславні бурителі як фаховці в ремеслї буреня знали добре, що епископ не піде від громади до громади і не зможе всюди пояснити людям їх підлу роботу і тому знайдуть ся такі, котрих они збаламутять і притягнуть до себе. Тим цареславним бурителям зачав зараз втурувати „А. Р. Вѣстникъ“ і купочка его приклонників. Та, що сеся газета є орґаном гр. кат. Соединенія і їй якось ніяково виступати впрост против гр. кат. епископа тож вхопила ся буллі, причепила ся до українства епископа та стала в своїй уяві лякати людей, що то з ними стане ся як они піддадуть ся свому епископови. Редактор згаданої газети дійшов в своїй штуці буреня до такої безличности, що тут устає всяка чесна арґументация. А приклонники „А. Р. Вѣстника“ і его Редактор мають свою причину бурити. Адже они перед тим були самі епископами і жили собі вигідно без контролї як у Бога за дверима а тут нараз приходить епископ а з ним лад в церковних справах, де вже не буде можна самовільно господарити і туманити людей. В кінци виступила хоч не сьміло зразу ґазета „Правда“ против епископа. Она зразу і стригла і голила, бідачка дусила ся в собі і не знала що з собою почати, чи показати свою фарбу, чи скрити її на лучший час. І хоч Росиянин о. Обушкевич запевнює людей о своїм греко - католицизмі то редактори газети на другім місци все те мажуть і нападають на нашого епископа, щоб в безурядици могли животіти дальше. Всї ті чорні духи, що відрекли ся своеї віри і народности, що наплювали на все, що найдорожше кождому чоловікови, голосять людям, щоб они не шукали самі в собі своїх соків до житя, до розвою а, щоб звернули ся до готового, до российского і то такого на що сама просьвічена, поступова Росия має слова погорди. Безперечно, що як такі люди зачнуть нашому народови трубіти всякі дурниці, як зачнуть ему вихвалювати могучість і силу российского царя, як станутъ ему прихвалювати прадідну православну віру, котра чейжеж не була така як теперішна під обухом і впливом российского синоду, як станутъ ставляти сильки на несьвідомих і легковірних, що наш епископ поляк і запроданець то справді може помішати ся неодному в голові і не буде знав, кого він має слухати і куди іти. Куди іти і кого слухати, спитаєте? На се я Вам скажу таке: Ви стоїте на діпі (стації) а з відтам виїзджає богато трейнів, оден сюди, другий туди. Ви хочете їхати примірoм до Ню Йорку і питаєте ся першого лучшого чоловіка, коли від'їзджає потяг до Ню Йорку. Той вам скаже, що о тій або тій годині. Ви для певности питаєте ся еще другого, третого і четвертого чоловіка і всї они скажуть вам нераз инакше. Ви з того всего приступаєте до кондуктора, що провадить трейн і писаєте ся его а він вам каже коли. Кому ви тепер повірите, чи стороннім людям, чи кондукторови? Певно що кондукторови. Так само має ся річ і з нашою церковно-народною орґанізациею. Вам всіляко говорять і пишуть а ви не повинні того слухати і за тим іти, але повинніськте іти за голосом свого церковного зверхника, котрим є наш епископ. В своїм пастирскім посланію до духовеньства і народу наш епископ здер маску з облудників і бурителів і сказав народови ясно і отверто хто він є і до чого хоче нарід повести. Тож кождий з вас, що любить свою народність, свою віру, в котрій родив ся, хто не хоче стати нічиїм наймитом, але газдою на своїм власнім обійстю, повинен отверто і енерґічно станути в обороні свого церковного наставника против нападів розбишак а, щоб улекшити і приспішити заведене ладу в наших церковних громадах, кожда гр. кат. церковна громада повинна передати в трост свій маєток рускому гр. кат. епископови. Най ніхто не лякає ся того, бож епископ не може того маєтку ані продати, ані подарувати а се передане в трост допоможе нашому епископови сотворити руску гр. кат. діецезію, до котрої не будуть могли мішати ся ані латиньскі епископи, ані цареславні наганячі. Чейжеж вже пора для нас згуртувати ся до купи а не ходити по одному Бог знає якими дорогами, вже крайний час не дати себе чужим на посьміховиско, що ми нарід такий, котрого ніяк з'орґанізувати не можна, вже послідний час покінчити раз ті релїґійно – церковні борби, а взяти ся здоганяти другі народи в просьвіті і культурі, бо так як тепер стоїмо то виходить, що ми знаходимо ся на тім уровени культури, на якім стояли другі просьвіченнійші народи еще в 16 столітю.

По перечитаню того мого письма всї церковні громади повинні скликати мітинг, на котрім треба запротестувати против нападів на нашого епископа а там самим на нашу церковну орґанізацию і сказати сим всім бурителям чи они будуть сьвіцкі люде, чи сьвященики, най собі ідуть там, де їм любо а най не кирпнять і не спинюють орґанізациї нашої гр. кат. церкви, до котрої в серцю не признають ся і про неї не дбають. Треба вже раз вирвати з коренем той хабаз, що занечищує нашу церковну - народну ниву. Тож скоро до діла орґанізациї, бо час короткий а роботи богато.

О. Ст. Макар.

ПРОТЕСТ проти папскої буллї.

(Дальше).

(Гляди ч. 9 з 27 Февр. 1908.)

IV. Четверта точка: „Ся булля дає сама собою нагоду до переходу около 500.000 чам гр. кат. вірних Русинів на схизму і через те сталась вона в руках матери церкви гріховним орудем до убитя стільки своїх дітий“.

В сім часї, як прийшов епископ для американьских Русинів, ні народ ні сьвященики переповнені радостию не знали, як мають дякувати Богу і ласкавости Сьватої Столиці. Здавалось, що всяке лихо і роздори між народом а клером, всякі відрази до латиньских епископів дістали в лоб з приходом епископа нашого обряда. Схизматики в Америці тремтїли о своїх приверженців і тратили всяку надію, щоб схизма могла й далї змагатись і ширитись. І про сю свою слушну обаву оповістили вони аж Синод в Росиї, жадаючи від него як найбільших грошевих пособій, щоб лекше могли удержати місіонарів та затримати церкви видерті католикам. Але про жерeсть! То все тревало лиш так довго, доки не побачила денного сьвітла булля „Ea semper“; в сій одній хвилї все змінилось. Наш народ, читаючи буллю в часописях, гіршив ся і грозив сьвященикам, що їх всїх прожене, колиб вони яким будь способом сю буллю узнали. А ми, видячи таке наше понижене, не могли своїм очам вірити, щоб сю буллю видала Апостольска Столиця, наша прелюбезна мати. Схизматики розвели сю буллю в публичних часописях, обясняючи її з кождого боку і на свій лад тай розкинули сї часописи майже між весь гр. кат. народ. Навіть католицкі часописи, натякаючи на біль і сромотне понижене гр. католиків, вказували на небезпечний вплив сеї буллї на вірних гр. кат. Русинів, словом, часописи, які до нас приходили з цілого сьвіта, виявляли так нам, як і нашому народови свої спочуваня та обурювались на сю буллю. Із сего вийшло, що наш народ з початку так одушевлений і втішний своїм епископом, почав по проголошеню буллї переходити на схизму, так, що не виключена можливість, щоб небаром всї там не опинились. Ніяка сила, ніяке переконуване, ніякий епископ не в силї відвернути народа від обуреня проти буллї „Ea semper“, яку вважає він соблазняючим пониженем нашого обряда, нашого сьвященьства і цілого гр. кат. народа. Від сего часу перестав народ вірити, що кат. церков є люблячою материю для всїх собі підчинених та що сьв. Дух нею радить, йно, що ся церков руководжена радше людскими мотивами, може статись при данїй случайности для своїх підданих дітий справдешньою мачухою.

Ми прецінь віримо в Господі, що І. Христос лишив 99 овец, щоб найти одну заблукавшу овечку і однісенька християньска душа є в очах Бога так дорога, що після науки матери церкви, Ісус Христос був би приняв задля спасеня одної душі смерть крестну. Коли отже католицка церква унаслїдила заповіт Христа, так чого не повинна вона ділати, щоб не одну душу, а 500.000 душ охоронити від погибели. А тут як зайшов такий случай. Булля „Ea Semper“ дала сама собою нагоду перейти на схизму многим вірним, які ясно добачають, що церков матїр маловажить бідних і понижає їх неслушно і цурається ся ними наче блудними синами, так, як би не було вже для них місця в Христовій Церкв. А тимчасом схизматики отвирають їм свої рамена, обіцяють зберігати всї їхні звичаї, права і привилеї, які набули в часї злуки з католицкою церквою, що більше, дають навіть підпомоги на церкви, на кладовища, на школи, на удержане сьвящеників, так, що здаеть ся, начеб то вони мали для них більше материньске серце, як сама рідна їх матїр.

Ми гр. католики не жадали доси нічого від нашої матери церкви, а навпаки, разом з иньшими католиками Америки давали і ми свою лепту для Намістника Христового і на ріжні добродійні заведеня латиньского обряда в Америці, а за те все дісталось нам понижене і погорда від самої матери. Сего сьвідомий наш народ і сьвідомі ми сьвященики, тому откровенно перед Богом заявляємо, що ся булля є страшним орудем до убитя 500.000 дітий, гр. кат. Русинів, що бачучи такий брак справедливости і любови зглядом нас гр. кат. Русинів із сторони католицкої церкви, перейдуть радше на схизму як сю буллю приймуть.

V. Пята точка: „Ся булля понижає; більше, вважає нічим нашого епископа, а в купі з ним і всю нашу церков, а через те учить вона наш народ, що всяке достоіньство епископа: нашого чи латиньского, що більше, що сама католицка церков не має жадного значіня, а така наука певно не є здорова“.

Отсе наше твердженє зовсім ясне. Після буллї наш епископ не має ніякої власти, лише є якимсь безсильним орудем для виконуваня власти латиньских епископів, який то уряд міг би певно як найкрасше сповняти перший ліпший сьвященик. Представляти і поручати сьвященика місцевому епископови, щоб уділив йому юрисдикцию— се чинять днесь навіть люди сьвітскі, а доси ділали се самі сьвященики; тому то такий епископ не має жадного значіня ані жадної поваги і пошани в очах народа і клиру. Ані ми, ані наш народ не бачили ще ніколи подібного епископского дивогляда, якого ми маєм в Америці тай не привикли ми до такого епископа, що не має жадної власти, а який призначений хиба Апостольскою Столицею на се, щоб загубив наш обряд і наші церкви. Тай дуже нам дивно, яким то способом могла Сьвята Столиця дати нам епископа з безпосередною зависимостю від неї але без жадних прав, так, що сей чи той сьвященик в американьскій діецезиї має більші права, чим наш епископ. Но треба також і се знати, що так ми сьвященики як і наш народ не хочемо мати нічо більше до діла з тутешними латиньскими епископами, лише з епископом своїм. Коли проте булля „Ea sem-

рег" так понижила нашого епископа перед цілым сьвітом, а в купі з ним і нас наш народ і нашу церков, так нехай знае цілиській сьвіт, що ся булля навчила нас, що ніяке епископске достоїнство не мае більше належного признання в наших серцях. Певно. така наука е прикра і нездорова, та про те виливае вона безпосередно з буллї для католиків Русинів, які вже від 1000 літ по Христї утвердили свої права.

(Дальше буде).

По виборах в Галичині.

Вибори до сойму у Львові з сільских громад східної Галичини скінчили ся. Українських послів вибрано 11 — мосвофільських 10. Вибори скінчили ся побідою польського контуша і карабелї та палки московського чорносотенця.

23 ясних шляхтичів, та 10 чорносотенців з Дудикевичом, тим найбільше типовим представником чорної сотнї входять у сойм в Галичинї.

Знаменний, але зрозумілий факт.

Історична Польща od morza do morza впрягла до своєї колїсниці „історическую Русь" з йорами і завезла єї в брами jedynego polskiego sejmu як платного посіпаку для боротьби проти грядучого українства, того на скрізь новочасного, поступово-суспільного елементу і руху, свобідного від усїх „исторических начал".

Се зовсім зрозуміле.

Завсїгди і всюди проти живої течії єднали ся і єднають ся поборники темноти назадництва і мертвеччини. Братні душі все зливають ся.

І засьпівали польсько-москвофильські союзники триюмфальну пісню побіди, тай пішов лик по всій галицькій польсько-москвофильській пресї, неначеб справдї вже вдало ся їм стерти українство з лиця землї і зробити увесь нарід в Галичинї „русскимъ" прислужником і лакейом Польщі. Ну, нехай собі ликують а ми розгляньмо ся, чи справдї українство при сих виборах таке побите, як се представляють польсько-московські триюмфатори.

Отже мусимо з гори зазначити, що сей триюмф є сьвідомим самодурством і висловлюванєм не того, що справдї є, але того, чого хотїлиб польсько-московські триюмфатори. Противно, вислід виборів показав, що у них не побідила, „абщерусска ідея" — а побідило опять шахрайство шляхти. Москвофіли, мимо того що вибрали 10 послів а Українцї 11 дістали менче як половину укр. голосів.

Москвофили, мимо усіх старостиньских лайдацтв, мимо помочи усіх польських партій не могли своїх голосів вишрубувати анї навіть до половини числа українських голосів.

Чи се є побіда?

Щоб справу яснїйше представити порівнаймо силу москвофилів в округах здобутих Українцями і силу Українців в округах здобутих москвофилами.

В Гусятинї, Ліску, Мостисках Надвірній і Тернополи москвофили не дістали анї одного голосу, в Підгайцях 2 гол., в Товмачи 3 гол., в Бережанах 10 гол., в Рогатинї 19 гол., в Стрию 31 гол. в Калуши 57 гол. — разом москвофильські кандидати в округах здобутих Українцями дістали 123 голоси.

А тепер пригляньмо ся силї Українців в округах здобутих москвофилами, при чім треба мати на увазї, що в сих округах, з виїмком одної Жовківщини, Поляки не ставили ніякого польського кандидата та всї голосували на мостофила, проти Українців. Отже україньских голосів було в Жидачеві 28, в Турцї 29, в Жовкві 31, в Богородчанах 39, в Бродах 53, в Раві Руській 64, в Збаражі 67, в Косові 80, в Коломиї 116 — разом 507.

А між 123 москвофильскими голосами в українських округах і 507 українськими голосами в москвофильських округах є ріжниця яка наглядно сьвідчить про сьвідомість партій, та про се, котра з них має чисельну більшість у народі.

А тепер придивім ся політичній і моральній вартости москвофильської побіди. В усїх тих укругах всї польські і хрунївські голоси пішли на москвофильського кандидата. Се потверджують також і політично-моральні вартости москв. кандидатів. Хто такий Ганчаковський, Криницький і Трач?.. Се суть звичайні бюрократи, „пожондні Русіні", яких москвофили поставили лиш тому кандидатами, що знали, що їх будуть підпирати Поляки. А хто такі о. Колпачкевич і о. Сеник? Перший, се тип сьвященника-аристократа, що лиже лапи усім дідичам в повіті, за яким розпинало ся навіть найбільше русиноїдне „Polskie Slowo"!... Чи се побіда?... А о. Сеник мусів наперед виголосити промову на польських шовіністичних зборах в Жидачеві, мусів проголосити потребу польсько-шляхотсько-москвофильської згоди, мусів публично наплювати на всї, нібито принципи москвофильства і лиш тодї допера вийшов послом при помочи старостa. Шануюча себе партія повинна попросту соромити ся признавати ся до таких людий!

Дальші два москвофильські посли селяни, як показує результат голосованя, вийшли проти українських селян лиш кількома голосами більшости, наслїдком „чудотворної" сили старостів, які воліли „Starorusinow", ніж українського радикала або соціял демократа.

А тепер запитаймо, скілько москвофильских послів булоби вийшло, колиб не підпертє їх польськими старостами. Богородчани, Збараж, Коломия і Косів булиб для них зовсім певно страчені. І де тут причина говорити про „блистательну побіду?"...

А що москвофильські кандидати повиходили виключно завдяки „Rad-ї Narodow-iй", се доказує ще й та обставина, що по всїх инших округах число їх голосів зникаючо мале. Коли відчислити від загального числа східно-галицьких округів 9 округів, здобутих москвофилами, і округ Станиславівський, то в остальних 37 округах (а москвофили скрізь клали своїх кандидатів!) москвофільські голоси представляють ся так: в 13 округах не дістали вони анї одного голосу, в 7 округах дістали москвофили 1—10 голосів (1, 2, 3, 7, 9 і в двох по 10 гол.), в 5 округах 11—20 голосів (11, 13, 15 і в двох 10—19 гол.), в 3 округах 21 —30 голосів (21, 22 і 25 гол.), в 4 округах 31—40 голосів (в двох по 31, 34 і 40 гол.), в 3 округах 41—60 голосів (53, 56 і 57 гол.), в однім 105 голо., а саме в окрузі Сяніцькім, де москвофильського кандидата підперли Українцї. Сї цифри також не говорять нічого про „блистательную побѣду" москвофилів.

Не говорять про се нічого і загальні цифри голосів, відданих в цїлій східній Галичинї на кандидатів окремих партий. А саме віддано на кандидатів „Rad-и Narodow-oї" коло 3550 голосів, на кандидатів українських партий коло 3370 голосів (нац.-дем. 2570, рад. 700, соц.-дем. 100), на москвофилів коло 1780 голосів. Що-ж говорять ті цифри? Говорять вони перше всего, що „Rada Narodowa" хоч вибрала 26 послів„ все таки дістала менше голосів, як українські партії. Зрешток голоси „Rad-и Narodow-oї" можуть бути хиба показчиком тих виборчих шахрайств і насильств, при помочи яких боронено польський стан посїданя на нашій землї. А далї говорять нам ті цифри, що москвофили при всїй помочи „Rad-и Narodow-oї" здобули ледви о половину менше голосів ніж українські партії.

І польсько-москвофильські фарисеї, що так ликують ізза своєї побіди, добре знають, що не наш нарід відвернув ся від українського прапору, тільки що вони завдячують свою побіду спілцї з найгіршим ворогом руського народу, польській шляхті, та їх виборчим шахрайствам.

Але мабуть у останнє відбулись уже „галицькі вибори" при помочи старостів і жандармских баґнетів та скінчили ся вибором шляхти і чорної сотнї. Прийдуть загальні вибори, а тодї правда побідить, як побідила уже раз, рік сему в виборах до Відня.

Протест.

Нортгемптон, Па. 8 марця.

Греко кат. руске братство сьв. Іоана Хрестителя в Нортгемптон, Па. ч. 235 в Соєдиненію, просить Хвальну Редакцію о поміщенє в „Свободї" запавші ухвали на нашім мітинґу.

Ми підписані гр. кат. Русини і члени братства сьв. Іоана Хр. в Нортгемптон, Па. належачі до Соєдинения ч. 235, зібрані на місячнім мітинґу дня 8. марця 1908 подаємо до відомости Гол. Урядови а також і Редакції Аме. Руского Вістника, що одноголосно не тілько запротестували против Амер. Руск. Вістника, але також і ухвалили не приймати дальше згаданої часописи, поки не перестане писати тих пашквілїв, будьто вона буде приходити до нашого братства друкована рускими чи словеньскими буквами.

Протест вносимо з сих причин:

1) Що Амер. Руский Вістник орґан Соєдинения ворожо виступає супротив нашого гр. кат. Епископа Преосьвященного С. С. Ортиньского, де в кождім числї підло і безпідставно нападає на честь і достоїнство нашого Владики.

2) Що Амер. Руский Вістник котрий єсть тілько орґаном братств Соєдиненія,і котрий має стояти на сторожі прав статута, той сам орґан стоїть виключно на услугах кількох одиниць, і неперебираючи в средствах, займає ся також аґітаторством; старає ся за помочею брехнї і перекручованєм фактів, вмовити в нас недовірє до нашого Владики.

3) Також заявляємо Гол. Урядови, що календарів на рік 1908 не приймемо задля опізненя а коли-би нам Гол. Уряд вислав то з експрес офпсу не будемо відбирати, тільки звернуть ся на зад; а при розметї нам присланім кождий з нас членів відтрутить 25 цтн. за календар з припадаючого на него розмету.

При кінци минувшого року почав редактор видавати Амер. Руский Вістник на чотири сторони, звиняючись, що календар має друкувати ся, але задля інтриґ, якими послуговуєть ся Голов. Уряд як і редактор против нашого Преосьвященного Епископа, до тепер не ставало часу на виданє календара.

4. Після §. 42. статута, де єсть написано, що: „Директоръ друкарни имѣетъ головное надзирательство надъ гол. редакторомъ и помощными редакторами и надъ работниками, что до конченя роботы-должности. Касательно такихъ статій и дописей, которы нападали-бы кого на чести въ приватномъ его животѣ, или на несправедливихъ основахъ, имѣетъ отстранити. — §. 46 точка 7. пише: „Редакторъ не может помѣщати ніякихъ писемъ, что уражають священника или цивильного...

Длятого, що Директор друкарнї як і гол. редактор а гол. предсїдатели через свою сьвідому поблажливість взглядом них, невиконують постанов статута, взиваємо Головного Надзирательного предсїдателя, щоби зізвав мимораднє засїданє і зробив з повизшими „можними панами порядок.

Коли-же ті „можні" панове будуть і на дальше послугувати ся интриґами та поміщати такі підлі брехнї, ріжні лайки і прізвиска, котрими до тепер обкидують нашого Епископа — а надзирательна комісія сему не запеpечить —заявляємо, що тим самим поступованєм змусить наше братство до найострійших кроків против Гол. Уряду з Соєдинения, яко орґанізації шкідливій нашій рускій народности і гр. кат. обрядови.

Нортгемптон, Па. 8. мар. 1908.

Мих. Петрик, предс.,
Миколай Олекса, касієр
Мих. Марущак, заст. пр
Мих. Лукачовский, з. с.
Гавриїл Онущак,
Іоан Пятак,
Павло Лозиньский,
Мих. Марущак, мол.
Стефан Стефаняк,
Андрей Петриляк.

(Печать.)

Учительови і ученникови.

Яко мало інтересований до сеї пори я лише ограничавсь на читаню ґазет, слідячи кождий рух між американьскими Русинами. Але тепер помимо сего що я сам з сеї захвалюваної Россії, прикро менї зробилось що нехто иньший але ваші власні люде а именно редактори „Правди" та „Поступа" в послїдних часах ся плюгава погань „кацапских запроданцїв" кинулась мов саранча аби знищити все що руске, вихвалюючи се що купила за рублї в надії заслужения еще „Ґеорґіевских" (крестів). Коли некажу вже плюгавила народ, та сьвященників; але тепер коли побачивши що їх золотії мрії були лише сном. від коли тут прибув Пресс. епископ С Ортиньскій, та погань кинулась цїлою силою, сбдумуючи якби его особу та достоіньство, оплюгавити перед народом, обкидуючи сего чоловіка болотом та, своїми плюгавствами і се спонукало мене обізватись, та стануги в обороні правди, та сказати їм правду в очи.

Старенькому Отченькови Обушкевичеви та его ученникови Гладикови хочу нинї сказати пару слів правди. Учителю та ученнику! В ваших газетках як бачу ви хочете показати: А дивіть людоньки які ми учені? Як красно, богато плюгавих слів ми можемо писати в наших ґазетках, як нетілько звичайні одиниці але навіть Преосв. епископа ми потрафим плюгавити; лиш ходіть за нами, а ми все мов „згінники" заженемо в молоком та медом текуче царство россійское а самі вернемо назад до Америки, бо нам там чогось страшно позістати еслиб борони Боже цар „батюшка" розгнівавсь на нас. Просьвітителї та згінники царствія! Я спитаюсь вас хто ви е? З відки ви та чи бачили ви се царство, котре так за рублики захвалюете? Огляньте ся на себе, та подивіть ся в вашу минувшину, подивіть ся яка она, та що ви з'ділали? Осудіть самих себе, та пізнайте самих себе перше, а тогди судіть других. Ви бачите „чуже під лісом, небачучи свого під носом". Виж прецінь редактори, се е ви люде интелїґентні учені, поступові, примірні, поважані. (Воно б так би повинно бути — однак чи е? Пр. Ред.) Учителю та ученнику! Я не радо пишу сю дописъ, я нехочу хвалитись, своею мудростию як ви, як рівнож нехочу вас учити. Я простий хлоп зі села, я сей „хахол" з россійского царства, з сеї вами захвалюваної „обіцаної землї". Я скінчив лише народну школу, се ціле мое образоване, коли ви Отченьку з універзитецким образованем; чи несоромно вам нинї уживати слів, яких ви нинї уживаете в ваших ґазетках? Я думаю, що ви мусїли брати осібні курси ваших слів, по ваших плюгавствах пізнаю я, що ви не „Москалї" бо вже то нена здаесь держави, гдеби уживано ординарнійших слів як в Росії, однак ви і сих перевисшили. По ваших словах я пізнаю вас і нинї щоб ви як перечили, що ви люди інтелїґентні та образовані, я відповім вам, що ви нічо більше, лише темва скотина. Захвалюючи добро царства (но не думайте читачі що небесного) небудучи там ніколи, лише за рублї та хрести, ви е зрадники свого народа. Єсли там так добре, чому ви там не йдете? Дивно менї лише, що ваші люде еще так темні а особливо люде галицкі, та дають ся вам еще за ніс водити В вашім захвалюванім царстві ви вжеб давно пішли в Сибір. — Россійский селянин нинї тішив би ся семи правами які ви маете в Австрії. Далеко лутше їм боротись там з „польскою шляхтою" чим нашим мужикам з нашим „батюшком". Чи не сором вам за рублї хвалити що чуже, обкидуючи свое власне болотом? Уживаете найогиднійших слів, аких правдивий „Москаль" повстидавби ся, обкидаете власних братів? Нинї на разї я еще замовчу, бо не до сего я стремлю, але в осібний на се дописи я отворю людям очи, та скажу а властиво датами доведу, коли і кілько рублей ви получили за вашу огидну роботу. Нинї народ россійскій стогне під тягаром податків гроша на просьвіту та добробит народа нема, але для вас „батюшка" наш мае довольно „денег".

Коли ви обкидуете своїх братів і народ болотом, ещеб можна вам простити, бо між кождим народом трафляють ся зрадники народу та держави; але коли ви нинї вже так підлі, що свому народови, що ему найсьвятїйше, то е віру понижаете, я вже не маю, хотяй я Москаль, слова для вас. Єсли ви нинї маете якійсь жалї до поодиноких осіб, если они щось злого зділали пятнуйте їх, але не нападайте на цілий нарід. Єсли сьвященник щось злого зділав, пятнуйте его, але не нападайте на ціле сьвященьство. Поважайте других если хочете аба вас поважали.

Отченьку та ученнику! Где ваша віра? якої ви віри? — Єслиб ви сказали, „я не маю віри", яб сказав, ви атеіст, але коли ви роджені та хрещені яко греко католики і ви скажете що ви „православні", то ви грубо милитесь, а радше скажу вам по нашому, ви „брешете", ви „нї пес, нї баран". Ви гірше зьвірини. Зьвірина нинї жите дае за діти свої. Юда, продав Ісуса Христа яко чоловіка. А ви? Не то свою, але цілого народа віру, продаете за россійскі срберенники, ви гірші Юди Іскарйоти, ви гірші скотини. Вам як бачу з сего великого розуму в головах покрутилось, ви запоморочені россійскою „дурійкою" которої ви ніколи не бачили. — Хто утратив віру, сей все утратив.

Дальше яко россіянин я мало знаю про Вашого владику, однак о скілько я читав, я знаю як цілий Ваш народ, боров ся за свого епископа через кількадесять літ, нім его дістав. А ви? Місто ему помагати, его любити, ви забаламучені россійскими аґентами як та „замотиличена вівця", плюгавите его! Та за що? З заздрости, що не ви Отченьку або хтось з вашої забаламученої стадини зістав именований епископом. Ви мов та „чорна сотня" кинулись на сего чоловіка, за се, що він боронити тут прийшов Ваших прав. Записати церков на Вашого епископа се неможна але на „архіерея" се для вас празник, тогди лапове для вас, тогди Гладик з Со. мають защо підоляти „усклі нерви". Кажете що Преосв. епископ накинувсь на бл. п. Наумовича. Як бачу ви вже і читати неуміете, або ви читаючи се були не тверезі. Се посьлїдне зашкодило вам. Хто так поступае як ви сей не патріот лиш „хрунь". Отченьку та ученнику! вам не перо, лиш джаґан в руки, та до майнів або — в Сибір,

Степан Банука.

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар, 'Phone 46—12
11 May St., Ansonia, Conn.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсідатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсідатель:
Іван Париляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моліта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія.
о. Л. Левицкий, Shenandoah, Pa.
Осип Стеткевич, Shamokin, Pa.
О. Калакука,
91 S. Washington Ave. Scranton, Pa.

Головний організатор:
Семон Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руска народна організація в Америці.

Принимає членів від 1 року до 40 літ житя.

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерти члена кляси „А" (ціле посмертне) $1000.00
В разі смерти члена кляси „Б" половину посмертного $500.00
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „А" 400.00 дол.
Посмертне за жінку або мужа члена кляси „Б" 200.00 дол.
Посмертне за діти від 15.00 до $300.00.
В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.
Сам отець родини в шпиталі божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне
для П. П. Секретарів Р. Н. Союза

Повідомляю раз на все, що всі гроші належачі до каси Р. Н. Союза, посилає ся так: на money-order-ax або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так записаний money-order або чек не посилає ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретаря. Головний секретар опісля висилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский,
Голов. Секретар.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза", кожде братство приналежне до „Союза", повинно мати оті книжки:
1) Книжку членів (іменослов).
2) Книжку місячних складок.
3) Книжку касову і протоколову.

На сі книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза".

Ч. 452 КВІТ $1000.00
на тисячу долярів, котрі п. Марія Пивоварник отримала яко посмертну запомогу по мужу Юрію з Гол. Каси Р. Н. Союза в Америці.
Мк Аду, Па. 1908.
Марія Пивоварник.
Свідки:
П. Бурцин
П. Рифун
Від місцевого Уряду Р. Н. Союза в Америці. Від. 7.
Анд. Капитула предс.,
Стефан Поступак, секр.

ПОДЯКА.

Сердечну подяку складаю Р. Н. Союзови і Братству відд. 7. в Мк Аду, Па. за посмертну запомогу по своїм мужу Юрію в сумі 1000.00 долярів. Нехай Господь допоможе, щоби Р. Н. Союз ріс в силі!...
Марія Пивоварник.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

CALIFORNIA, PA. Бр. св. о. Николая від. 148. подає до загальної відомости, що мітинги від днесь будуть відбуватись не в першу неділю по першім, але в другу нед. по першім з причини, що розмет приходив все по невчасі. Повідомляє ся членів, щоби кождий на визначений час явив ся. Котрий без важної причини на час не явить ся підлягає грошевій карі 25 цнт. по перший раз, а по другий раз буде узнаний за виступившого.
Данїїл Кіра, секр.

PITTSBURG, PA. бр. св. Фл. і Лавр. від. 130 подає до відомости усім своїм членам, що кождий мусить явити ся безусловно на кождім мітингу. Хто не явить ся і не заплатить своїх належитостий буде вимазаний з братства і Р. Н. Союза.
Теод. К. Рут, предс.,
Т. К. Волчко, кас.,
Петро Кульчицкий, сек.

AMSTERDAM, N. Y. бр. св. о. Николая, від. 168 подає до відомости, що вибрано слідуючий уряд: К. Юркевич предс., Н. Пелій кас., Д. Михальчишин секр., С. Колоденчук з. предс., Л. Харчишин з. секр., Л. Швайка з. кас., Л. Харчишн і П. Базарицкий контр. ком. Міт. бр. будуть відбувати ся в кожду першу неділю по 15-ім.
К. Юркевич, предс.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

як пошукована знакомих, оголошеня балів, представлень, свідоцтва і т. п. друкуємо в "Свободі" по ціні одного цента від слова за оден раз. Гроші треба присилати наперед.

ДЕ Є

Іван Жак з Павізов, пов. Земплін. Мав піти десь до Канади за роботою тому рік, тимчасом приїхала тут за ним єго жінка. В імя христіяньского милосердія просить ся подати всякі відомости про него на адресу:
Mike Slifka
-12 Box 1091, Beaverdale, Pa.

ДЕ Є

Юрко Кіешка літ 19. має бути десь в Манітобі. Хтоб о нім що знав зволить донести на адрес:
Nyk. Kieszka,
Box 398, Superior, Ont., Can.

ДЕ Є

Онуфрей Живинюк з с. Сухостав, пов. Гусятин, Гал. Мин. року був в Montreal, Ont. Can. Хто донесе де він є дістане 5.00 дол. нагороди.
John Zywyniuk,
Emmigrant Hall, Winnipeg, Man Canada.

ДЕ Є

Матрона Пеф, з Вафки, повіт Грибів, Галич., жінка Теодозія Пеф. Близько 4 роки в Америці. Приїхала під іменем Матрона Чорка. Хтоб о ній знав, або она сама, хай зголосить ся на адрес: Theodozy Pieff, 401 Maple Str, Mt. Carmel, Pa.

ОГОЛОШЕНЕ.

Хто в оо. Духовних або всі світских людий знає близші дані в справі покійного Василя Ґрабана родом з Розділя пов. Грибів, зволить ласкаво повідомити нище підписаного. Пок. Василь Ґрабань полишив в Розділю жену Розалію і виїхавши в Америку около 1885 р. умер около 1892 р. в шпитали Ashland в Shenandoah, Pa (так пишуть з краю.) Сестра єго Текля не хотіла принати ся до него, щоб не платити коштів шпитальних (вона має тепер мешкати в Олифанті замужна за Сем. Сембратом). Розходить ся о метрику смерти Василя Ґрабані потрібну для єго жени Розалії.

Хто би знав де тую метрику смерти можна дістати, зволить донести до
Rev. Vasyl S. Hryvnak
10 ½ Box 375, Olyphant, Pa.

ПРИЯТЕЛЬКИ ЖИТЯ

глядає молодець, Русин, 22 літ з 450 дол. готівки, властитель боякрової фарми. Гроший не жадає ся.
Mike Yaworski,
121 Richardson Str., Montreal, Canada.

НА ПРОДАЖ

1) 28 моргів ґрунту в Устю Рускім, а до того і громадскй ліс. Заміняю рівнож за американску фарму або дім.
2) 275 фунтів руских дзябових черенков від 6 до 28 пунктів і всякі книги.
Голосити ся до:
D. Saley 6—12
Bridgeport, Conn.

СПРОСТОВАНЕ.

Низше підписані куратори парафії св. Іоанна Кр. в Скрентон, Па, заявляємо, що допись „Із Скрентон", яка появила ся в 10. числі „Свободи" полягає на ложи і видумці. Той парафіянин єсли пише правду, най не боїть ся підписати своє імя а не криє ся під „парафіянин".
George Sepelyak, предс.,
Л. З., касієр,
Іоан Лежинский, секретар.

Поступаючи після засади „audiatur et altera pars" ми уділяємо місця сему спростованю, — однак з деяким застереженєм. Спростоване, щоб мало дійсно якусь силу моральну і вартість слідувалоб підписати повним іменем, а не початковими буквами, як се зробив один з кураторів. Рівнож, коли се „Спростоване" походить від уряду повинна на нім бути якась печать. А то всего — дасть Біг. — Пр. Ред.

ПОТРЕБА ДЯКО-УЧИТЕЛЯ.

Руска гр. кат. громада в Ansonia, Conn. потребує сейчас дяко-учителя. Услівя принята такі: 1) добрий голос, 2) наука шкільних дітий що дня, 3) наука нотного співу. 4) поміч в читальни, при театральних виставах і т. д. Громада може платити від 35 до 50 долярів місячно і доходи. Висота пенсиї зависить від здібности і сприту учителя. Єслиб хто з досвідчених ся дяко-учитель був принятий а не відповідав вище зазначеним хоральним вимогам, тобто не умів вести хорального співу та не вмів учити дітий, священик видалить єго сейчас. Зголошеня треба надсилати до Rev. St. Makar, Ansonia, Conn.
За церк. комітет:
Т. Ціркот, предс.,
-14 П. Пелеш, секр.

СОЮЗ СЕ ЄСТЬ ОДИНОКА РУСКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ДОПИСИ.

З Кенонсбург, Па.

Руска новозаложена парохія св. Ар. Михаїла з Canonsburg повідомляє всіх поселенців З Росийських Злучених Держав Америки, що дня 7. февр. с. р. відбула ся парохіяльний мітинг в справі новобудуючої ся церкви, в домі п. Михаїла Віняра.

Мітинг отворив о. Григорій Кульчицкий молитвою. Ціль мітингу обяснив Михаїло Малиняк яко предсідатель ради церковної.

Вибрано до уряду: Мих. Малиняк предс. церк., Мих. Берда касієр церк., Мих. Віняр заст. предс., Петро Янковский секр. Вибрано слідуючих колекторів: Мих. Віняра, Григ. Сопіка, Йохана Гойду і Петра Янковского.

Ухвалено також, що ся громада перенесе на Преосвященного Еп. С. С. Ортиньского гр. кат. Еп. в Америці і Єго наслідників в уряді весь маєток посіданий і денебудь положений in trust під тим услівєм, „що ми, громада в Canonsburg, маючи правне запевнене, що переданий громадский маєток Епископ не може ані спродати ані заміняти, ані відступити нікому иньшому, ані затягнути ніякого довгу без дозволу парохіян. Лиш узнаємо Преосвященного С. С. Ортиньского опікуном і головою над всім маєтком церковним."

Також руска новозаложена парохія св. Арх. Михаїла в Канонсбург просить ласкаво: „Дорогі братя, сини, доньки і сестри гр. кат. церкви, не олуститє наших колекторів Петра Янковского або Мих. Віняра без жертви наколи загостять до ваших гавзів, жертвуйте на Дім Господень, на кілько йно сили ваші будуть змагати.' А за ваш тяжко запрацьований. гріш, надгородить вам Бог сторакратно за ваш милосердний а Богу милий вчинок

Зарязом подаємо до відомости всім парохіянам приналежним до парафії св. Арх. Михаїла в Канонсбург, що парохіяльний мітинг відбуває ся в місяци раз в кожду неділю по першім о год 1-шій по полудни в домі п. Мих. Віняра.

Комітет церковний:
Мих. Малиняк, предс.,
Мих. Берда, касієр,
Мих. Віняр, з. предс.,
Петро Янковский, секр.

Ст. Луіс, Мо.

В 7-ім ч. „Поступа" якийсь Іван Русский, якийсь ново-витресований Гладиком ученик хотів в єго газетці показатись перед Ст. Луіскими Русинами хто він є, нападаючи на п. Петровского, закидуючи, що п. Петровский будучи в Десльдж, Мо. удавав твердого, а тут приїхавши до Ст. Луіс захвалює Україну.

Отже нинішним констатую, що ви „Русскій" єще за „зелений" в Ст. Луіс як бачу. Пана Петровского ми знаєм тут більше пять літ. „Кацапским запроданцем" він ніколи не був. У него єго віра та народність не така змінчива як у Вас. Небійтесь він недасть ся Гладик. заманити в обіцяний „Сибір". У п. Петров свого віра та народність є святим. Своєї віри він ніколи не змінить за „Правда" та „Поступа" обіцянки, у него єще не помішалось в голові як вам, він родився гр.-кат. та Русином і таким, будьте певні, він умре. Він неподібний до вас і вашої „славної компанії".

Рівнож в Десльдж знають єго добре, хто він є, та більше він там зділав для церкви та народа чим ви думаєте. Ви ликуєте, що Десльджскі Русини прогнали свого священника. Однак я вам скажу, що се не принесе вам ніякої користи, бо таких запроданців як ви, лише єсть там частина з другим прибли як ви Русином (а властиво Русинком) на чолі. Про Десльджских Русинів я знаю трошки більше чим ви, понеже я перебував між ними. Запроданців, як ви з кацапскими головами, там дуже мало, але і тоті в короткі пізнають свій блуд, та в Гладиків „Сибір" не дадуть ся так скоро заманити. А хотяй другий Русин, як ви, піде разом з вами у Сибір, так ми не будемо плакати за вами. В Десльдж є трошки більше руских патріотів чим ви думаєте і я єсьм переконаний, що подібні вам Русначки підуть скоро в „дубину". На закінчене скажу вам „Руссин", що я знаю, хто ви є, я знаю ваше імя, а знаючи вас, дуже мені прикро, що вам я ніні яко добре знаному скажу, що ви не „Руссин" але „Запоморочений кацап". В довід правди я не прибираю імен, як ви, але підписуюсь своїм власним, котре ви знаєте добре.

Йосиф Аєрс.

Кілька слів п. Жатковичови.

Я з ласки вашої, а за свої гроші, ледво дістав „русскій місяцословъ" днях 2. марця, розумієсь словацкий!.. Там межи ріжними „наставленіями" знайшов я щасливо статю „Украинство—Украінізм" і перечитав все, чисто тоє „полезноє чтеніє". А тепер питаюсь п. Жатковича:

Пане Жатковичу! Чи ви стверджуєте те, що ви набабрали о Україні і Українцях? Єсли стверджуєте документально, або в який иньший спосіб, я вам дам 1.000 д. (словами: один тисяч долярів) готовими грішми, і сам стану архиєрунем, ще ліпшим, як ви, або котрий будь з ваших одно мишенникїв! — Єсли але не докажете сего, знайте, щосьте останній падлюка, чоловік без чести, хрунь, котрий упав на найнизший степень моральности.— Рити потрафить і св... і такому як ви належить ся сказати „ащо свиняче рило! свині пасти, а не редакторам бути".

Українець Н. Джмелик.

СПИС ЖЕРТВ НА РУСКИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ДІМ
зібраних на послідних зборах:

о. Підгорецкий	$5.00
Т. Довгань	1.00
А. Бучак	1.00
С. Гладкий	1.00
Петрів	1.00
Сербеньский	.50
Сп. Процик	1.00
Сусїдка	1.00
М. Гундич	1.00
Щербатий	1.00
Кость Толопка	.50
С. Наконечний	.50
Вічковский	.50
Яр. Гундич	1.00
Й. Хомів	.25
П. Зятик	.50
Ів. Рокицкий	1.00
Ів. Лазорчик	.50
Г. Пиртко	.50
Цільник	.50
М. Даньчак	1.00
П. Ярема	2.00
Вашківский	1.00
І. Ардан	5.00
С. Чесник	.50
Т. Лєлюх	1.00
К. Заплаціньский	.50
М. Угорчак	.25
Тимцьо	.20
Е. Балицкий	1.00
Анна Сиротюк	.50
Вас. Дичко	.30
М. Романюк	.50
Марія Франків	.50
Марія Довганюк	.50
Евдокія Гелета	.50
Мих. Седляр	1.00
На хрестинах у М. Гарка	2.25
Разом	$37.50
За галю заплачено	3.00
Остає	$34.50
Мих. Беля з Голіок, Мас.	5.00
о. Вінярский з Манчестер, Н. Г.	10.00

(крім того о. Вин. обіцює в разі потреби платити місячно 1.00)

Обіцяли:

Вас Лазаревич	.50
Павлина Микульска	1.00
Марія Возняк	1.00
Маріян Масляк	.50
Стефан Бурдіян	.25
Анна Чубан	.50
Спир. Сімків	1.00
Ів. Галачівский	1.00
М. Тимків	1.00
Ів. Бучера	1.00
А. Онукевич	.50
Т. Валіґура	.50
О. Заплатиньский	.50
В. Корнат	1.00
Д. Вільховий	1.00
М. Хандоґа	1.00
М. Заньчук	1.00
Н. Щиґельский	1.00
Д. Стернюк	1.00
	$15.25
Братства оголошені в поп. числі	75.00
Разом зложено і обіцяно	$139.75

КАЛЄНДАРІ
на рік 1908,

видані Р. Н. Союзом
Ціна книгарска для нечленів виносить 35 цнт.
R. Publishing & Exchange Co.
184 Hudson Str.,
New York, N. Y.

В друкарві „Свобода" можна дістати „Помяниик померших душ" — ціна 10 цнт. примірник.

Заява рускої гр. кат. парохії в Ню Йорку.

Дня 29. февруара зібрали ся парохіяни на надзвичайний мітинґ, заповіданий через чотири неділі, в справі узнаня Преосьвященного Сотера за голову нашої церкви і перепису церковного маєтку під Його опіку (trust), та запротестованя проти нікчемних нападів і клевет киданих на Владику так зі сторони фальшивих греко-католиків як і цареславних запроданців.

По відмовленю молитви „Царю небесний" місцевий душпастир О. Н. Підгорецкий пояснив присутним справу перепису церкви, а іменно, що лиш церкви переписані в трост нашого Епископа по переведеню деяких правних формальностий будуть творити греко-католицку дієцезією в Америці. Вже тепер кождий чесний сьвященник і кожда чесна громада вповні узнає свого Владику за голову гр. кат. Церкви і нічого спільного не має з тутешними латиньскими Епископами.

Велика радість огортає наші серця, що ми дочекали ся свого греко-католицкого Епископа. — До приїзду Владики панував в Америці великий нелад в справах церковних. Одні громади і сьвященники віддали ся цілком латинникам (прим. парохія в Трентон), другі не піддали ся латинникам в тім переконаню, що они повинні мати свою гр. кат. Єрархію, як се є в старім краю. Треті не утверджені в вірі так сьвященники як і нарід будь скрито, будь отверто стали схизматиками, найстрашнійшими єретиками і ворогами гр. кат. церкви.

Тож ми, Нюйорскі парохіяни, що бажаємо добра і зросту гр. кат. церкви в Америці і есьмо противні всякій кирині, радо та щирим серцем передаємо нашу церков в опіку нашому Владиці. Бо церков не переписана на нашого Епископа не може і ніколи не сьміє називати ся греко-католицкою. Церкви гр. кат. обряда, записані на латиньских епископів, можуть стратити цілком характер греко-католицкого обряда і певно стратять, бо їх безпосередні настоятелі латиньскі епископи не будуть боронити гр. кат. обряду, противно будуть його цілковито нищити, до чого може дати їм нагоду вироблена ними а затверджена Римом нещасна булля „Ea Semper"

Річ ясна, що і без буллї. — хто вліз під ярмо латиньских епископів став ворогом своєї церкви і народу. Бо латиньскі епископи на тілько мають розуму, що не знесуть довго, щоби греко-католицкі сьвященники їм підчинені вдирали ся в права — які після латиньского обряда виключно прислугують епископам (як уділюванє сьв. Тайни Миропомазаня), або щоби сьвященники були жонатими, длятого що они греко-католики.

Булля „Ea Semper" видана лиш для айришских греко-католиків, то є тих греко-католиків, котрі піддали ся зі своїми церковними маєтками латиньским епископам, а не для нас, що все боронили ся перед нахабностію латиньских епископів.

Для нас радість, а для айришских греко-католиків смуток, бо они через давний свій блуд узнали латиньских епископів за свої безпосередні голови, так що наш Епископ є для них лиш посередним настоятелем доти, доки самі не виречуть ся латиньских епископів. — Коли вirечуть ся опіки латиньских епископів будуть могли перейти під безпосередну власть греко-католицкого Владики, подібно як і ми тепер есьмо, і тим докажуть, що люблять свій восточний гр. кат. обряд і нарід.

Під конець мітинґу зібрані одноголосно ухвалили слідуючі резолюції:

I. Заявляємо синівску любов і привязанє їх Преосьвященьству Сотерови і поручаємо церковним тростісам весь наш маєток церковний вартости $50.000 переписати в опіку (trust) нашого Владики.

II. Висказуємо як найщирійшу подяку Преосьвященному Сотерови, що сьміло боронить прав і привилєгій нашої гр. кат. Церкви помимо інтриґ і перешкод, ставлюваних не лишень чужими ворогами, але також випродними декотрими сьвященниками, та ними побаламученими декотрими сьвітскими верховодами.

III. Пятнуємо публично тих кількох сьвященників, що не підписали протесту проти буллї яко зрадників гр. кат. церкви і народу, та взиваємо всіх чесних сьвященників і вірних, до цілковитого їх збойкотованя.

IV Погорджуємо всіми тими сьвященниками, що зломили присягу вірности так зване гомаґіюм — зложену торжественно Владиці в церкві сьв. Юрія в Ню Йорку в день Успенія Пр. Богородиці 28. VIII. 1907 р. н. ст., та що зломили присягу вірности підписану ними власноручно на духовній Конвенції в Ню Йорку. Уважаємо тих сьвященників яко людий без всякої чести і яко недостойних справувати сьвященничий уряд.

V. Гидимо ся брудними, уличними і простацкими клеветами і нападами на нашого Владику поміщуваними в „Руско Американьскім Вістнику", що облудно зве себе греко-католицким.

VI. Випрашаємособі накидуванє нашій гр. кат церкві фарисейскої опіки зі сторони цареславних „росийских жандармів в рясї", так батюшків як і їх наставника, котрі хотять розбивати наші християньскі громади, як колись се робили Турки і Татари. Ті „жандарми в рясї" під покривкою фальшивого християньства ширять в спосіб варварский цареславіє при помочи свого конзуля, росийских рублїв і зос платних шпионів. Кличемо публично ганьба цареславному епископу і цілій його нікчемній росийскій місії.

VII. Плюгавим схизматицким шматам як „Сьвіт-у", „Поступови" і „Правд-ї", „Ґалїчанїнови" що заповнюють цілі шпальти клеветами і лайками на Епископа, під котрого власть они не належать, подібно як не належать кальвіни, пресвітеріяни, схизматики і т. д. радимо заняти ся наверненєм їх соплеменників відпавших від цареславія — хлистів, скопців, молоканів, духоборів жидовствующих, та удержати в православію сю горстку людий, що кождої хвилї готова з цареславія перейти в сектярство.

Взиваємо всїх щирих Русинів греко-католиків до борби проти всякої зволочи що хоче знищити нашу церков в Америці.

Ню Йорк, д. 29. февр. 1908.

Павло Зятик,
Йоан Лазорчик,
Антін Шеремета,
Дмитро Гамерчак,
Василь Цільник,
Теодор Гнат,
Гриць Пиртко,
Стефан Мартинів,
Онуфрій Будник,
Андрей Скробала.
Іван Солтис,
Денис Савіцкий,
Мирон Гундич,
Михаїл Нижникевич, . . .
Николай Данилик.

Комітетові гр. кат. парохії Сьв. Юрія в Ню Йорку.

З біжучої хвилї.

До глубини серця тронула мене допись в передпослїднім числї Свободи під заголовком „з біжучої хвилї", тай мимоволї згадали ся менї слова незабутнього нашого Кобзаря:

Ой виостру я товариша
Засуну в холяву!
Тай піду шукати правди
І тієї слави.
Ой піду я не лугами
І не берегами
А піду я не шляхами
А понад шляхами
Та спитаю жидовина
В богатого пана,
У шляхтича поганого
В поганім жупанї
І у черця — як трапить ся
Нехай не гуляє
А сьвяте письмо читає
Людий научає
Щоб брат брата не різали
Та не обкрадали!...

Чиж до того самого не доходить тепер і у нас, на американьскій Руси? Нема в кого спитати правди, нї до кого проговорити, бо що 2 чоловіки то 3 політики, 4 парафії а 5 ріжних вір. Кождий політикує в свою користь, у кождого патріотизм лиш на язиці, але коли прийде до діла, то помиляй як звали! І я зовсїм не помилю ся сказавши, що свою національність найбільш відчуває і піддирає лиш робітник, той нуждар, якого холод і голод, злиднї і недоля вигнали з рідної землиці. І він прийшовши тут, накладом найбільших трудів і коштів побудував сотки коштовних церков; домів парохіяльних, в яких сито і спокійно сидять попи. Просьвіта, осьвідомлюванє, патріотизм, се не їх бизнес — бо тут не впаде вічо у карман, лиш часто густо требаб ще з нього добути. Що не говорю на вітер, про се переконає ся всякий хто лишь завдасть собі крихітку труду та переглянє річника Свободи з минувших лїт. Скільки там усяких жертв на тутешні і на старокраєві цїли!... Тай і кілько то соток долярів зложили амер. Русини — перепрашаю, американьско-руські робітники — бо попівський долярів там зі сьвічкою шукайте. А за 35 лїт що они зробили путнього? Виривали собі церкви, заводили ворожнечу і колотнечу по громадах сварили ся а нарід видячи таку „науку" і собі брав до серця. І тепер, коли з приходом нашого епископа переведе ся реформа наших церковних відносин, сих відносин які спинювали наш натуральний розвиток на цілі десятки лїт, то крайна пора і на других полях взяти ся за реформу. Ба, то легко сказати, що на поли церковнім переведе наш епископ так конечну реформу. Подивім ся, що дїє ся?... Сьвященники, котрі перші повинні з усїх сил підпомагати свого епископа, коли вже не з патріотизму, то бодай з бизнесу, сї, котрим самі обставини житя пхають провід народа у руки — сидять собі по парафіяльних домах та мізкують: Най Бог тому поможе, хто переможе!... А тимчасом всї супостати, вся дрань моральна і фізична на всї вставки базґрає такі свиньства, що гидь бере чоловіка взяти се у руки.

Подивіть ся лишень добре
Прочитайте знову
Тую славу — та читайте
Од слова до слова;
Не минайте анї титли
Анї теї коми;
Все розберіть, та спитайте
Тодї себе: що ми?
Чиї сини? Яких батьків?
Ким, за що закуті?
Тай побачите що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, підніжки, грязь Москви
Варшавске сьміття ...

Так.. Але я переконаний, що правда „не вмре, не поляже, бо не вмірає душа наша, не вмірає воля"... Менї глибоко врили ся в серце слова композитора Колесси, що як трудно стримати ніч перед днем так зацофаним труд но стримати поступ людскій як трудно стримати весну після зими так трудно скувати душу живу і слово живе. Тож в кім тлїє іскра любови до обездоленого темного люду, ставаймо до борби, бо тепер стоїмо на переломовій хвилї. Або всьміхне ся нам сонце, або впадемо. А хто не з нами, той проти нас!...

Михайло Перейма.

„Ґаспадіну" Баландюкови моя конечна відповідь.

Дивуєте ся, ґ. Баландюк, що я „въ человѣку сотворенному на образъ и подобіе Божіе досмотрѣлъ ся р и л а". Вже-ж ваша правда, та не зовсїм... Сей образ і подобіє боже ви вже давно багном осквернили. Своїми скверними устами і своїми плюгавими вчинками змазали ви із свого чола ту божу подобу і перемінили ся в настоящого скота. Вистарчить для прикладу прочитати сфабрикований вами протест монтлармельських колтунів, поміщений на першім місци назадницького „Поступа" в тім самім (7) числї, що і ваш „Тѣмчасовый отвѣтъ" на мою статю в 8. ч. „Свободи", щоб дійти до того сумного заключеня. Вам добре відомо, що наші чесні мужики називають усїх перевертнів і запроданців влучною назвою х р у н і в, а така назва належить ся вашій чесній особі з подвійного титулу. Ви с х р у н и л и против нашої в і р и і п р о т и в нашої н а р о д н о с т и, так отже ви є дубельтовий хрунь, або по вченому: хрунь до квадрату... Сего ганьблячого пятна не злиже з вашого мідяного чола анї православно-цареславна місія в Америці, анї навіть сам „сьвятійший синод в матушкі Россії!" Титул хруня належить ся вам еще і з того поводу, що ви риєте незгірше відомого вам сотворіня, або й лучше від него. На се маємо аж надто богато доказів, хочби тільки з вашої „дѣятельности" на землї американьскій. ....

Впевняєте всїх читачів і мене самого, що опублікований мною лист — се „вкраїнцька" брехня. Заперечити що небудь голословно не є жадною штукою, бо в такий самий спосіб оправдують себе всї, навіть найбільші злочинці; але чи потрафите ви заперечити се перед судом — се вже иньше дїло, над котрим ви мабудь гаразд не подумали. Коли ви гадаєте, що вашим глупим арґументом про свій родовід і про якихсь других Баландюків зібєте мене з пантелику, то грубо помиляєтесь. Тут не розходить ся о те, коли ви і де родились, кілько маєте сестер і кілько розмаїтих Баландюків живе в Галичинї; тут іде річ о те, чи ви зумієте доказати сьвідками або відповідними документами, що усї ті „подвиги", вичислені в опублікованім мною листї, відносять ся справдї до якогось иньшого Баландюка, а не до вас самих. Що нібито я вас не знаю, анї ви мене, то нич. Знайдуть ся люди, котрі вас д о б р е знають і посьвідчать в разї потреби.

Не знаю, з якої причини „прохаєте" мене „уклінно" аж два рази, щоб я не дав „козацкого драпака" із Шамокін, Па. „закимъ познакомимось". — Чудна з вас людина, ґаспадін Павлович! Адже я не на те подав вам свою повну адресу, щоб утїкати перед „старшим уже чоловіком" і не на те взивав вас сам перед лице справедливости, щоб „давати козацкого драпака". Не бійте ся, любезний псаломщик, я не страшків син і не маю вашої натури..

На сім місци дякую вам сердечно за надіслане на мою адресу дотичне число „Поступа", а так само дякують моїми устами і ті другі шамокінції, котрих ви ущасливили в подібний спосіб своїм чорносотенним орґаном. Спасїбо!

Осип Стеткевич.

Н 48

Книжки

які можна дістати в склад книжок „Свободи":

Америка	15 ц.
Ангил та пустельник і т. і.	15 ц.
Біблія велика	2 дол.
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15 ц.
В Старім і Новім краю	25 ц.
Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7.	15 ц.
Дещо з історії православної місії в Америці	10 ц.
Дещо про звірята	30 ц.
Дві левади і т. п. С. 5.	15 ц.
Дорога любови, то Божа дорога. С. 6	15 ц.
Драгоманів	25 ц.
Еміґрант	15 ц.
Жовнір	10 ц
Журавлї	10 ц.
Житє Ісуса Христа	1.50 дол.
Житє зарібки, орґанізації і т. п. в Спол. Державах	15 ц.
Земельне питан	15 ц.
Зуб за зуб	10 ц.
Казки про Жидів	15 ц.
Історія Руси з образками	10 ц.
Капітал і праця	15 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Марія	10 ц.
Многострадальний народ, огляд історії українського народу	20 ц.
Навернений Грішник	20 ц.
Народний рух австро-угорских Русинів	15 ц.
Новий Завіт	4 дол.
Образки і загадки	10 ц.
Оповіданя	15 ц.
Оповід. про заздрих богів	10 ц.
Про відступників від рос. православія	10 ц.
Про нутро землї	25 ц.
Підземні скарби	25 ц.
Поминик померших душ	10 ц.
Покуса	10 ц.
Псалтир	1 дол.
Релігійні вірованя старинних народів	20 ц.
Розмова Поляка з Русином	10 ц
Смерть	10 ц.
Стародавні казки та оповіданя	15 ц.
Степові люде	15 ц.
Страйк	.20 ц.
Стріляй на смерть, робітнича драма	15 ц.
Унія в Америці	20 ц.
Хто з чого жиє	15 ц.
Які то є люди на земли, з 20 образками	50 ц.
Як мужик ходив до царя правди шукати	15 ц.
Через кордон	15 ц.
Якої нам треба науки	5 ц
Руско-анґлійский тлумач	.60 ц
Польско-анґлійский тлумач	60 ц
Коляди	15 ц

Молитвенники в красній оправі

Бог Надежда моя	2.50 дол.
Хліб Душі	2.50 „
Druh Duszi	1.50 „
Druh Duszi (в звич. опр.)	.75 ц.
Молитвенник малий	1.50 дол.
Вінець	1 50 „
Зборник	2.30 „

Також можна дістати:

Книжочки колекторскі церковні	10 ц.
Книжочки Братскі	10 ц.
Метрики хрещеня	3 ц.
Метрики шлюбні	3 ц.
Метрики смерти	3 ц.

Пишіть на адресу:

Swoboda,

184 Hudson Str., New York, N. Y.